

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 31-22, 31-23, 31-24,
31-25, 31-26.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 34-02 in 33-92.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30.— Din.
Za inozemstvo 50.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopisi se ne vračajo.

UNICA RAPPRESENTANTE
per le inserzioni dal Regno d'Italia
e dall'estero è
l'Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

Duce za novo Ljubljansko pokrajino

Takojšnji začetek javnih cestnih del — Sprejem Visokega Komisarja Emilia Graziolija

RIM, 17. maja s. Duce je sprejel danes tovariša Emilia Graziolija, Kr. Komisarja za Ljubljansko Pokrajino, ki mu je poročal o položaju nove Pokrajine. Duce je odredil začetek nekaterih del, ki se tičejo dovršitve vseučiliških zgradb, cestne mreže in nove bolnišnice. Sosvet, ki je določen z ustavnim aktom o novi Pokrajini, bo sestavljen prihodnji teden.

Odbit angleški prodor pri Sollumu

Italijanske čete so zopet osvojile prednje postojanke

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 17. maja naslednje 346. vojno poročilo:

V Severni Afriki je bil neprijetelj, ki je napadel z znatnimi silami na sollumski fronti ter dosegel nekaj začetnih uspehov proti našim izvidnicam, v protinapadu odbit od italijansko-nemških čet ter je sedaj na umiku. Italijanske čete so vzpostavile zvezo s prednjimi postojankami, ki jih je bil sovražnik prešel in ki so jih italijanske čete trdovratno obdržale v posesti. Prizadele smo znatne izgube nasprotnikom. Italijansko in nemško letalstvo je učinkovito doprineslo k uspehu zaveznikov čet.

V odseku Tobruka smo osvojili nekoliko utrdb. Naši lovci so sestrelili letalo tipa Blenheim, ki je skušalo napasti luko v Bengaziju. Skupine nemškega letalskega zbora so napadle letalska in pomorska oporišča na Malti ter povzročile požare, eksplozije in hude poškodbe na vojaških napravah.

V Vzhodni Afriki je položaj neizpremenjen.

Velika letalska aktivnost

Berlin, 17. maja. s. Na fronti v severni Afriki med Tobrukum in Sollumom so včeraj nemška letala napadla sovražne čete ter ustavila napad sovražnih oklop-

nih vozil v okolici trdnjave Capuzzo. Nemška letala so razvila izredno krepko delavnost ter so ves dan učinkovito podpirala nemške čete v ogorčenem boju. Letala so nemške čete preskrbovala tudi z živili in z vsem potrebnim. Delavnost nemškega letalstva se je brez prestopa nadaljevala tudi proti trdnjavi Tobruk.

Bombardiranje Cipra

Lizbona, 17. maja. d. Listi poročajo iz Nikozije na Cipru, da je manjša številna nasprotnikovih letal v četrtek dopoldne napadla Ciper in odrglo na več mestih bombe. Ranjeni so bili trije ljudje, povzročena škoda pa je bila manjšega obsega.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 17. maja. Vrhovno vojno poveljstvo je izdalo danes naslednje poročilo: Podmornica pod vodstvom kapitana-poročnika Schewaja javlja potopitev petih angleških trgovskih ladij s skupno 33.612 ton.

Bojna letala so uničila na morju vzhodno od Škotske in severozapadno od Irske tri oborožene sovražne trgovske ladje s skupno 16.000 tonami ter zadela v polno z bombami še dve drugi ladji.

Oddelki bojnih letal so zadnjo noč več ur z dobrim učinkom napadali oborožitvene in oskrbovalne obrate nekega mesta v Midlandu. Pri tem so sestrelili neko angleško letalo nad sovražnim ozemljem. Bojna in lovska letala so bombardirala podnevi in ponoči angleška letališča, med njimi s posebnim uspehom letališče v Hawkingu. Na letališču v St. Evalu je nastala zaradi zadetkov v hangarjih, zakloniščih in na vzletišču velika škoda.

Mornariško topništvo je obstreljevalo sovražne ladje, ki so se skušale približati kanalski obali in jih prisililo, da so se obrnile.

V Severni Afriki so izvedli izvidniški oddelki nemškega afriškega zbora pri Tobruku uspešne akcije in pripeljali številne ujetnike. Razdejana sta bila dva so-

vražna oklopna vozova. Angleški oddelki, ki so vdrl v Sollum in v trdnjavo Capuzzo, so bili po drznem protinapadu zopet vrženi proti vzhodu. Sollum in trdnjava Capuzzo kakor tudi vse prejšnje postojanke so zopet v oblasti afriškega zbora. Nemška bojna letala so z dobrim učinkom posegla v boje pri Sollumu in Tobruku.

V Sredozemlju so enote nemškega letalstva v noči na 16. maja in včeraj večkrat uspešno napadla letališča in pristaniške naprave na otoku Malti.

Sovražnik je zadnjo noč s šibkejšimi silami odrgel v zapadni Nemčiji brez izbiro številne razdiralne in zažigalne bombe. Razen neke majhne industrijske tovarne ni bil zadet noben cilj, ki bi bil važen za vojno. Nočni lovci in mornariško topništvo je sestrelilo dve napadajoči angleški letali.

Nočni letalski

napadi na Anglijo

Berlin, 17. maja. d. Močne skupine nemških letal so v pretekli noči napadle razne vojaško važne objekte v južni in srednji Angliji. Glavni napad se je pričel šele

po polnoči. Celo uro so zaporedni valovi nemških bombnikov uspešno obsipavali z rušilnimi bombami številne municijske tovarne, kakor tudi druge vojaško važne industrijske objekte v nekem mestu na industrijskem področju sredi Anglije. Odvrženih je bilo zelo mnogo bomb vseh kalibrov. Po izjavah prvih vrnilih se pilotov se mora smatrati napad kot zelo uspešen.

Stockholm, 17. maja. d. Kakor je poročal londonski radio, je nemško letalstvo v pretekli noči izvršilo več napadov na področje srednje Anglije. Poročilo letalskega ministrstva trdi, da ti napadi niso bili posebno hudega značaja. Zažigalne in rušilne bombe so povzročile nekaj gmotne škode ter zahtevale več človeških žrtev. Razen srednje Anglije je nemško letalstvo bombardiralo tudi razne točke v jugovzhodni Angliji, kakor tudi v obalnem pasu vzhodne Anglije.

Stockholm, 17. maja. d. Kakor poročajo listi, je bil v noči na petek Hannover glavni cilj napadov angleških bombnikov. V mestu so nastali mnogi požari, zlasti v industrijskih okrajih. Angleški bombniki so napadli tudi Berlin, v manjšem obsegu pa Hamburg in Cuxhaven.

Stockholm, 17. maja. d. Listi poročajo, da so angleška letala preteklo noč napadla nemško industrijsko mesto Köln ob Renu. V tamkajšnjih industrijskih okrajih so izbruhnili požari.

Novi predsednik bolgarskega sobranja

Sofija, 17. maja d. Za novega predsednika bolgarskega sobranja je bil včeraj s 117 glasovi proti 31 izvoljen Kristo Kalfov, ki bo v tem svojstvu nadomestil odstopivšega predsednika Logovetova. Kristo Kalfov je član in predsednik zunanje-političnega odbora sobranja ter je bil že nekoč bolgarski zunanji minister.

Pred novimi spremembami v španski vladi

Madrid, 17. maja. d. V ponedeljek se bo sestala španska vlada pod predsedstvom generala Franca ki seji, na kateri se bodo obravnavale tekoče zadeve. Kakor izjavljajo v poučenih madridskih političnih krogih, bo ob tej priliki prišlo najbrže tudi do nekaterih izprememb v sestavi sedanjega kabineta.

Spor med Ekvadorjem in Perujem

Lima, 17. maja d. V zadnjih dneh se množe javne manifestacije vseh slojev prebivalstva v Limi za vlado, ker je odklonila pogajanja z vlado v Ekvadorju o odstotki pokrajin, ki spadajo že nad s'lo ter Peruju. Pred vlado palačo so bile večje demonstracije dijakov, ki so se izjavljali pripravljene, da stopijo v primeru izbruha vojne v perujsko vojsko.

Švicarski izdatki za mobilizacijo

Bern, 17. maja. rs. Švica je izdala v l. 1940 za mobilizacijo 1118 milijonov frankov. Mobilizacijski stroški od začetka evropske vojne pa do konca tekočega leta bodo bržkone znašali 2772 milijonov švicarskih frankov.

Največji mlin v Bukarešti uničen

Bukarešta, 17. maja. rs. Eksplozija v skladišču nafte je uničila do tal največji mlin in pekarno v Bukarešti. Vse naprave, stroji, številni vagoni moke in 50.000 že pečenih hlebov kruha je postalo žrtev požara.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Cesar in Kralj na Cetinju

Rojstno mesto Nj. Vel. Kraljice in Cesarice je sprejelo Vladarja z velikim navdušenjem

Cetinje, 17. maja. s. Včeraj je črnogorsko ljudstvo z navdušenjem sprejelo Kralja in Cesarja, ki je prisel iz Albanije v Črno goro. V nekaj urah se je Cetinje okrasilo z zastavami in prapori Italije in Črne gore. Prebivalstvo se je zgrnilo na ulice. Kralj in Cesar je prisel iz Skadra že jutraj z avtomobilom v Podgorico, kjer ga je prebivalstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Tam je pregledal oddelke 93. peš polka in je nato nadaljeval pot proti Cetinju.

Pred mestom sta Vadarja pričakovala Civilni Komisar Mazzolini in divizijski poveljnik s spremstvom. Kralj in Cesar je med potjo v mesto, kjer je bil deležen silnih ovacij ljudstva, pregledal tretjo skupino II. topniškega polka. Pred vzhodom v rezidenčno palačo pa so ga sprejeli črnogorski dostojanstveniki, med njimi tudi nekaj starih pobočnikov Kralje Nikole. Kralj in Cesar se je ustavil in se razgovarjal z nekaterimi izmed njih. Spomnil se je svojih cetinjskih obiskov leta 1906, ko se je zaročil s tedanjim princso Jeleno in leta 1910, ko je bil kronan kralj Nikolaj. V palači mu je nato Civilni Komisar predstavil črnogorske dostojanstvenike in italijanske funkcionarje. Bivši minister Popović je za tem z

metropolitom in člani tehničnega sveta s posebno spomenico izrazil vladarju vdanost in zvestobo črnogorskega ljudstva. Vadar mu je v zahvalo stisnil roko in se je nato razgovarjal z nekaterimi dostojanstveniki. S črnogorskim pravoslavnim metropolitom Joahinom je Vadar dolgo govoril v italijanščini. V spremstvu Civilnega Komisarja je za tem spet zapustil palačo in pregledal čete, ki so ga pozdravile z vzklikom.

Z avtomobilom se je odpeljal po glavni ulici mesta, kjer ga je množica pozdravljala z vzklikanjem in z zastavicami. Tudi skupine nemških vojakov, ki so bile na poti skozi Cetinje, so se pridružile ovacijam za Nj. Vel. Kralja in Cesarja, ki je vsem z nasmehom in pozdravom odgovarjal.

Na trgu pred dvorom Petrovičev je bil razvrščen bataljon 108. legije Črnih sraj, ki je pozdravil Vadarja z vzklikom in z visoko dvignjenimi bodali. Kralj si je ogledal dom, v katerem je bival ob priliki svojih obiskov na Cetinju. Poslopje stoji nasproti dvoru. Kralj in Cesar je za tem vstopil v dvor, ki so ga sprejeli v muzej. Tedaj se je ogledal zvon pravoslavne cerkve, ki ni zvonil vseh 22 let, ko je bila Črna gora pod Srbijo.

Hrvatska krona ponudena Savojskemu princu

Danes je prispela v Rim hrvatska delegacija z Ant. Pavelićem na čelu, da ponudi krono kralja Zvonimira Savojskemu princu

Rim, 17. maja. s. Posebna hrvatska delegacija pod vodstvom poglavnika dr. Ante Pavelića je odpotovala v Rim, kamor bo prispela jutri zjutraj. Kakor znano, je bil včeraj v Zagrebu objavljen zakon o hrvatski kroni kot simbolu hrvatske suverenosti. Deputacija bo v imenu hrvatskega naroda ponudila hrvatsko krono italijanski dinastiji in bo prosila Nj. Vel. Kralja in Cesarja, naj določi prince Savojskega doma, ki bo kronan s hrvatsko krono. Delegacija bo v Rimu podpisala tudi važne sporazume političnega, gospodarskega in teritorialnega značaja. Pri tej priliki bodo tudi podpisali pogodbo o razmejitvi med Hrvatsko in Italijo.

Rim, 16. maja s. Rimski uradni krogi izjavljajo, da je proglašitev nove hrvatske kraljevine dogodek velikega evropskega pomena, ki bo blagodejno vplival na politični položaj na Balkanskem polotoku in Jadranskem morju. Neodvisna Hrvatska obnavlja svojo tradicijo prijateljstva in političnega stika z veselo, ki ji po naravi prišče gospostvo na Jadranu, to je, z Italijo. Naravno je, da ima restavracija hrvatske monarhije še poseben pomen za Italijo, kjer spričo delavne udeležbe pri ustanovitvi neodvisne Hrvatske z veliko simpatijo in živahnim zanimanjem spremljajo ta dogodke.

Rim, 17. maja s. »Messaggero« poudarja da je italijanski narod z navdušenjem sprejel naznanilo, da bo hrvatska krona ponudena Princu iz italijanske Kraljevske rodbine ter pravi, da bo to dejstvo spleto med italijanskim in hrvatskim narodom sveto in neposrečljivo vez večnega prijateljstva. Med Italijo in Hrvatsko ne bodo nastali samo odnosi dobrega sosedstva, ampak položaj, sličen tistemu, ki ga ustvarja med posamezniki vez krvi in rodbinske ljubezni. Mlada država, ki dolguje svoje življenje zmagi osi, bo našla v slavni Savojski hiši vir najvišje avtoritete in oblasti.

Več kraljevskega sorodstva ne bo ostala za Hrvatsko, ki prosi Viktorja Emanuela III., naj ji določi vladarja, samo simbol, temveč Hrvatska in Italija bosta združeni z daljnosežnimi dogovori, ki bodo trdna osnova bodočemu sodelovanju. Na političnem, gospodarskem in kulturnem področju, kakor tudi na področju teritorialnih vprašanj vlada med Rimom in Zagrebom razmerje priščne simpatije. List podčrtava, da so vsi upi za prihodnost kar najsrečnejši ter končava z iskrenimi čestitkami Ant. Paveliću in članom hrvatskega odposlanstva. »Popolo di Roma« pravi, da se Hrvatska po osmih stoletjih borb in trpljenja vrača k Rimu, v trenutku, ko je znova postala svobodna in neodvisna država. Italijanski narod izreka hrvatskemu narodu, ki si priha-ja iskat kralja v Rim, svoje prepričanje, da sta modrosti Savojske vladarske hiše in bratstvo z italijanskim narodom. Hrvatski najboljši poročilo zdrave in srečne bodočnosti. »Corriere della Sera« zatrjuje, da bo krona kralja Zvonimira na glavi Princa iz Savojske hiše novi hrvatski kraljevini, ki jo je orožje osi osvobodilo in zedinilo, v največjo korist. List poudarja, kako spontano se hrvatski narod obrača do najslavnejše in najstarejše kraljevske hiše v Evropi, da dobi iz nje poglavarja, ki bo vreden njegove preteklosti in njegove prihodnosti, ter zatrjuje, da so Italijani s priščno simpatijo spremljali vstajenje svobodne Hrvatske ob svojih mejah in da bo izbira njihovega novega kralja izmed princv Savojske hiše najboljša podlaga popolnemu prijateljstvu med italijanskim in hrvatskim narodom.

Bolgarski poslanik pri hrvatski vladi

Sofija, 17. maja d. Bolgarski poslanik pri hrvatski vladi v Zagrebu bo imenovan v prihodnjih dneh.

Razburjenje v Ameriki

zaradi zbližanja Francije z Nemčijo

New York, 17. maja. d. Ameriški listi obširno izkurišajo včerajšnjo tiskovno konferenco pri predsedniku Rooseveltu za ustvarjanje vojnega razpoloženja v Ameriki. Iz pisanja ameriških listov se očitno vidi: veliko neugodje, ki je zavladalo v Zedinjenih državah zaradi odločitve Francije po tesnejšem sodelovanju z državama osi. Tako na pr. objavlja »New York World Telegram« vesti iz Francije ter Rooseveltove pripombe k razvoju položaja pod celostranskim naslovom »Roosevelt izjavi Nemčijo« — »Roosevelt napoveduje še nenapovedano vojno!« List »New York Sun« piše v naslovu, da bo ameriška vojna mornarica morda poslana na Rdeče morje. Vesti iz Francije objavlja list pod naslovom »Odkrit prelom z Vichyjem je blizu«. Tudi »Journal American« piše o bližnjem popolnem prelomu med Francijo in Zedinjenimi državami.

Washingtonski dopisnik lista »New York Sun« trdi, da je Roosevelt na včerajšnji tiskovni konferenci formuliral svoje izjave sicer skrajno previdno, vendar se dopisniku zdi, da je v primerih ki jih je uporabljal, dovolj jasno napovedal, da je pripravljen uporabiti tudi mornarico Zedinjenih držav, če bo treba držati Rde-

če morje odprto za ameriško trgovinsko plobovo.

New York, 17. maja. d. Razmotrivajoč v uvodniku napetost, ki je nastala med Zedinjenimi državami in Francijo naglašajo »New York Sun«, da pomeni petkova izjava predsednika Roosevelta odgovor na radijski poziv maršala Petaina ter da je to izjavo preko Petaina naslovil prav za prav na francoski narod. Da Rooseveltovo opozorilo Franciji ne pomeni praznih besed piše »New York Sun«. se vidi tudi iz dejstva, da je pustil takoj s stražami zasedi vse francoske ladje v ameriških lukah. Kakor pa pripominjajo k vsemu temu francoski krogi v Zedinjenih državah, naglašajo na koncu newyorški list, je Francija priznala Nemčiji gotove koncesije samo za to, ker je prepričana, da bo Amerika s svojim posredovanjem v evropskem sporu čakala tako dolgo, da bo prepozno. Na koncu pravi »New York Sun«, da je ena reč, ki bi mogla Francijo še odvrniti od načete poti ter jo privedi v angleški tabor in to bi bil pojav ameriških bombnikov nad Berlinom ter ameriške vojne mornarice na Sredozemskem morju, v takoj možnost pa niti list sam mnogo ne veruje.

Težavna oskrba Angležev s petrolejem zaradi prekinjenja petrolejskega voda iz Iraka v Haifo

Beirut, 17. maja d. Prekinjenje petrolejskega voda iz Iraka v Haifo, ki so ga na več mestih pretrgale iraške čete, povzroča Angležem velike težave v oskrbi vojaških enot, ki operirajo v vzhodnem delu Sredozemlja. Hudo je prizadeto angleško motorizirano orožje na kopnem kakor tudi letalstvo in enotice vojne mornarice. Sedaj se morajo Angleži oskrbovati s petrolejem, ki ga dovajajo z Bahrejskih otokov, toda ti transporti, ki so usmerjeni skozi Perzijski zaliv in Rdeče morje, so skrajno težavni in zamudni.

Iraško vojno poročilo

Bagdad, 17. maja. Glavni stan iraških oboroženih sil je objavil naslednje vojno poročilo.

Na zapadni fronti se položaj ni spremenil. Omejeno delovanje patrol.

Na južni fronti so tri sovražna letala preletela nekaj naših mest in jih bombardirala. Škoda pa je neznatna. Skupine iraških letal so bombardirale angleške postojanke v Basri, nad katero je prišlo tudi do letalskega spopada. Podrobnosti o tem spopadu bodo objavljene v naslednjem vojnem poročilu.

Na fronti pri Mosulu so tri sovražna letala preletela neko mesto v severnem Iraku, bila pa so prisiljena k umiku. Naše protiletalsko topništvo je eno izmed njih sestrelilo. Skupine naših letal so bile na izvidniških poletih in so se vse nepoškodovane vrnile na svoja oporišča. Naši bombniki so preleteli sovražne postojanke v Sindebanu. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno, več drugih pa poškodovanih na vzletišču. Več objektov oporišča je bilo hudo poškodovanih. Izbruhnilo je nekaj požarov, ki so bili opazni še iz razdalje mnogih milj. Sovražna letala so bombardirala iraško glavno mesto Napadla in preletela so tudi druga mesta.

Naraščajoče razburjenje med palestinskimi Arabci

Beirut, 17. maja rs. Iz Jeruzalema poročajo, da je palestinska vlada sklenila uveljaviti zakonski načrt o ustanovitvi prosto-

voljskih čet za obrambo Palestine tako v notranjosti kakor na fronti. Vlada v Jeruzalemu se zaveda, da so Arabci nasprotni temu zakonu in da njihov odpor zaradi dogodkov v Iraku vedno bolj narašča. Zdi se, da bo moral vlada spremeniti zakon v toliko, da bo omejen samo na Žide, ki so v zadnjih dneh pričeli veliko propagando za vstop vseh Židov med dvajsetim in trideset letom v te prostovoljske oddelke.

Med arabskimi množicami, ki fanatično razširjajo poziv velikemu muftiji k uporabi, je vznemirjenje vsak dan večje. Oborožene arabske skupine hodijo iz kraja v kraj in pozivajo prebivalstvo k uporabi proti Angliji. Neki novinar pripoveduje, da so angleška prizadevanja za pomirjenje Arabcev zaman in da se Angleži ne spuščajo v borbo z oboroženimi arabskimi skupinami.

Evakuacija angleških žensk in otrok iz Palestine

Beirut, 17. maja rs. Angleški visoki komisar v Jeruzalemu je odredil evakuacijo angleških otrok in žena iz Palestine. Po vestih iz Kaira bodo evakuiranci poslani v Indijo.

Rooseveltove sin pri kralju Faruku

Lizbona, 17. maja d. Kakor poročajo listi iz Kaira, je egiptski kralj Faruk sprejel v avdienci stotnika Jamesa Roosevelta, najstarejšega sina predsednika Zedinjenih držav. Povod za ta sprejem je bil povratek stotnika Roosevelta z obiska na Kreto. Kakor znano, je stotnik Roosevelt za opazovalca pri angleškem letalstvu na Srednjem vzhodu.

V Ameriki zadržan ruski parnik

Washington, 17. maja. d. Listi poročajo, da je ruska vlada oficijelno protestirala pri vladi Zedinjenih držav zaradi zadržanja ruskega trgovskega parnika v San Franciscu. Ta parnik je natovoren z volno in kožami iz Argentine in Urugvaja ter je bil na tranzitni vožnji.

Francoski odgovor Ameriki

Francija stoji trdno za maršalom Petainom

Zeneva, 17. maja d. Kakor poročila službena francoska protokolska agencija iz Washingtona je tamkajšnji francoski veleposlanik Henry Haye po razgovoru s francoskim šefom maršalom Petainom podal predstavnikom ameriškega tiska izjavo, v kateri je tolačil francosko stališče glede nekaterih izjav predsednika Roosevelta, ki značijo nekakšno grožnjo franciji. Veleposlanik Haye je med drugim naglasil, da je francoski narod v svojem trpljenju in v svoji stiski po vojaškem zlomu Francije našel zvestega šefa, za katerim stoji v strnjanih vrstah in kljub vsem poskusom in prizadevanjem inozemstva, da bi odtrgal francoski narod od njega. Francoski narod zaupa v modrost in plamtčev patriotizem maršala Petaina. Poslanik Haye je naglasil, da mora tudi on kot zastopnik Francije v Zedinjenih državah ob tej priliki ponoviti napram maršalu Petainu zagotovilo svoje popolne vdanosti.

Pariz, 17. maja d. Svarilo predsednika Zedinjenih držav Roosevelta Franciji zaradi francoske odločnosti za sodelovanje z Nemčijo je zbudilo v francoskem tisku zelo močan odmev. Listi ostro kritizirajo Rooseveltovo izjavo, da se mora Francija odločiti za ta ali oni tabor, ter mu odrekajo pravico vmešavanja v francoske odločitve. Tako n. pr. piše »Cris du peuple«, da predsednik Roosevelta nikakor ni pooblaščen izrekat sodbe ali dajati nasvete politiki, ki jo vodi maršal Petain. List naglašajo, da Francija od Zedinjenih držav nima ničesar pričakovati in si zaradi tega lahko svobodno izbira pot, po kateri je odločena usmeriti svoje politiko.

»Petit Parisien« piše med drugim, da so »gentleman« v Zedinjenih državah zmerom polni besed o prijateljstvu do Francije, pokazalo pa se je, da so Franciji do kakler je bila v vojni, odklanjali vsake pomoči. Ko je sklenila premirje so se Zedinjene države oklenile diplomatske lakote, s katero so pritiskale na Francijo. Ameri-

čani zdaj zopet govorijo o Dakarju pri tem pa pozabljajo, da je njihov prijatelj Churchill izvršil napad na to mesto ter da so tudi Zedinjene države že večkrat imele v načrtu okupacijo Dakarja. Francija je sklenila premirje z Nemčijo, ne pa z Veliko Britanijo ali Zedinjenimi državami. Iz tega razloga tudi ne pritiče Washingtonu kakršnokoli sklicevanje na klavzule pogodbe o premirju, sklicevanje, ki prav za prav znači obsojanje politike, kakršno vodi francoska vlada.

Posebni dopisnik »Petit Parisien« v Vichyju piše, da po razgovorih med Darlanom in nemškimi kancelarjem v Berchtesgarnu nikakršni manevri ne bodo mogli več skriviti politične smeri, ki jo bo francoska vlada vselej sledila. Neupravičene demonstracije v Ameriki proti tej politiki bodo imele edino to posledico, da bodo še bolj otežkočile že tak dovolj težavno nalogo, odmerjeno ameriškomu poslaniku v Vichyju, admiralu Leahyju.

Prepoved švicarskih listov v Franciji

Lizbona, 17. maja. Vlada v Vichyju je prepovedala prodajo švicarskih listov na ozemlju nezasedene Francije. Vlada utemeljuje svoj sklep s tem, da prinašajo švicarski listi poročila in članke, ki niso v interesu Francije. Ta sklep pa je tudi v zvezi z zaščito francoskih listov, katerim je uspešno konkuriral švicarski tisk, ki je smel do sile neovirano prihajati v Francijo.

Ojačenje bojevitosti arabskega sveta

Sofija, 17. maja d. Francosko-nemško zblizanje je še nadalje predmet velikega zanimanja bolgarskega tiska in javnosti. Nemsko-francosko sodelovanje in zadržanje Sovjetske zveze proti Iraku se smatra za ojačenje bojevitosti arabskega sveta proti Angliji.

Amerika se pripravlja za obrambo Filipinov

Sovjetsko vojaško glasilo o vojaških ukrepih Zedinjenih držav na Pacifiku

Moskva, 17. maja. S. Glasilo sovjetske vojske »Krasnaja zvezda« razpravlja o najnovejših vojaških ukrepih Zedinjenih držav na Filipinih. List ugotavlja, da so Zedinjene države v skrbah za obrambo Filipinov. V zvezi s Singapurom in drugimi angleškimi oporišči so Filipini sedaj postali pomembno prednje oporišče, ki omogoča Zedinjenim državam, da postavijo v primeru vojne močnejše oddelke svoje mornarice na to področje. Po informacijah lista so imeli zastopniki angleške in ameriške mornarice že daljšo konferenco o tem vprašanju. List opozarja v zvezi s tem na štirikotnik Manila-Borulo-Port Barvin-Singapur. Anglija in Zedinjene države vodijo skupno politiko na tem področju. Veliki krediti, ki sta jih določila mornariško in vojno ministrstvo Zedinjenih držav za obrambo Filipinov, so dokaz, da postaja otok bistven čimtelj ameriške obrambne politike na Tihem oceanu.

Ruski poslanik pri Macuoki

Tokio, 17. maja. S. Japonski zunanji minister Macuoka je sprejel včeraj sovjetskega poslanika Smetanina. Razgovor je trajal 20 minut. Razpravljala sta o raznih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Podrobnosti o načetih vprašanjih ni bilo mogoče izvedeti.

Turčija nevtralna

Carigrad, 17. maja. d. Narodni poslanec Nadi piše v listu »Džumhurite«, da je politika Turčije, ki je usmerjena le na lastno obrambo, našla priznanje pri obeh vojnojočih se taborih. Vojaški ukrepi Turčije niso proti nikomur naperjeni. Nemčija je to priznala, ko je sporočila z najmerodajnejšega mesta Turčiji, da nima nobenih sovražnih namenov proti njej, kar so sprejeli v Turčiji z velikim zadovoljstvom.

Turško notranje posojilo

Carigrad, 17. maja. Turški finančni minister je bil pooblaščen razpisati notranje posojilo v znesku 35 milijonov turških lir. Posojilo se bo porabilo za gradnjo železniške proge, ki bo vezala Anatolijo z Irakom in Iranom.

Vojaški vpoklici v Turčiji

Carigrad, 17. maja. S. V Carigradu in nekaterih drugih turških okrajih so bili vsi muslimani v starosti od 25 do 45 let starosti, ki še niso služili vojaškega roka, za 22. t. m. vpoklicani v vojaško službo.

Vzpostavitev železniškega prometa v Grčiji

Ankara, 17. maja. rs. V Pythionu se bo sestala prihodnji teden nemško-turško-bolgarska komisija, ki bo izročila Turčiji upravo grškega dela balkanske železnice med Pythionom in Karagaskom pri Odriu, da bi se čim prej vzpostavil železniški promet med Turčijo in Evropo. Pred vzpostavitvijo prometa bo treba popraviti dva mostova, ki so ju raztrgali Grki. Turška vlada je pristala na popravilo obeh mostov.

V Boliviji razlašena nemška letalska družba

Buenos Aires, 17. maja. d. Listi poročajo iz La Paza, da je predsednik bolivijske države podpisal odlok, s katerim se razlašča Lloyd Aero Boliviano. Podjetje, čigar ravnatelj in piloti so bili vsi Nemci, je imelo izključno pravico za letalsko prometno službo v državi. Vlada bo odkupila vse delnice družbe, ki so v zasebni posesti. Kakor poročajo, je večina delnic last nemških tvežnikov. Bila je sestavljena posebna komisija, ki bo prevzela začasno vodstvo letalskega prometa in predložila vladi v teku meseca načrt za organizacijo bodoče službe. Bolivijsko osebje bo ostalo še nadalje v službi. Kot vzrok za ta ukrep navajajo, da so pokazale pogoste nezdore potrebo za prevzem podjetja v državno last. Zastopniki podjetja doslej še niso pristali na ta vladni ukrep.

Ureditev rabe državne zastave

Kr. Komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč potrebno, da se uredi raba državne zastave, odreja:

Cl. 1. V Ljubljanski pokrajini razobešajo državno zastavo državna oblastva in javni uradi kakor tudi zasebniki ob državnih praznikih in pomembnejših javnih svečanostih, katere dovoli visoki komisarjat. Razobešanje zastav po zasebni pobudi je zato prepovedano.

Cl. 2. Italijanska državna zastava je edina, ki se praviloma sme razobešati; izjema velja samo za konzularne urade tujih držav. Kadar izjemoma dovoli visoki komisarjat razobešanje zastav ali praporov tujih držav, se mora poleg njih vselej razobešati državna zastava, ki jo je treba postaviti na častno mesto.

Cl. 3. Raba državne zastave s savojskim grbom in krono nad njim je pridržana državnim oblastvom. Druga oblastva in zasebniki razobešajo italijansko trobojnico z grbom ali brez njega. Prepovedano je razobešanje obdelanih ali zamazanih zastav.

Cl. 4. Ob praznikih in svečanostih, navedenih v čl. 1. in ob drugih dovoljenih pri-

ložnostih mora biti državna zastava razobešana od zore do sončnega zahoda.

Cl. 5. Ta naredba stopi takoj v veljavo. Ljubljana, dne 14. maja 1941-XIX.

Kr. Komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Postavitev novega sekvestra Zanatski banki kraljevine Jugoslavije a. d.

Kr. Komisar za Ljubljansko pokrajino odreja:

Na mesto komendatorja Angela Nikole Donninija se postavlja Zanatski banki kraljevine Jugoslavije, s sedežem v Beogradu, glede njenega poslovanja v Ljubljanski pokrajini za sekvestra cav. off. dr. Karel Scaia.

To odredba se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 14. maja 1941-XIX.

Kr. Komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Gospodarstvo

Borba za nafto na Bližnjem vzhodu

Z vojnimi dogodki v Iraku in Siriji se je pričela nova faza sedanje vojne, pričela se je borba za bogata ležišča nafte na Bližnjem vzhodu. Na teh ležiščih je posebno interesirana Anglija, saj krijejo velike nafte v Iranu, Iraku, na Bahrejskih otokih in v Saudovi Arabiji eno tretjino potrebe britanske imperije. Na tem področju od Mezopotamije do Perzijskega zaliva je znala leta 1939 produkcija nafte 16,3 milijona ton, to je trikrat toliko, kolikor znala produkcija Rumunije. Od te produkcije je odpadlo na: Iran (Perzijo) 10,9 milijona ton, Irak (Mezopotamijo) 4,3 mil. ton, Bahrejske otoke 1,1 mil. ton, Saudovo Arabijo 0,5 mil. ton.

Produkcija na tem področju se je pričela razvijati šele v zadnjih desetletjih. Ležišča nafte v zapadnem delu Perzije so bila odkrita šele leta 1910. To področje eksploatacija angleška družba »Anglo-Persian Oil Co.« (sedaj Anglo-Iranian). Izvori leže nedaleč od Perzijskega zaliva in je družba zgradila od središča naftnih polj »Maidan i Naftun« nedaleč od iraške meje 200 km dolg cevovod do luke Abadan, kjer je zgradila veliko rafinerijo s kapaciteto letne predelave 10 milijonov ton naste.

Ležišča nafte v sosedni Mezopotamiji (sedanjem Iraku) so bila znana že pred svetovno vojno, toda šele leta 1927 so navrtali na področju pri Mosulu prvi vrelci. Nafta je bruhnila na dan z nepopisno silo in se je v prvem trenutku stebur tekoče nafte dvignil 50 m v zrak. Le se težavo so zavrlj eruptivno silo izvora. Omogočeno dragocene tekočine se je razlilo po okolici. V večjem obsegu pa se je eksploatacija pričela šele leta 1935.

Pred svetovno vojno je bil Irak zapuščena provinca turškega cesarstva, nazvana Mezopotamija. Od slavne zgodovine te dežele ni nič ostalo. Šele po zgraditvi bagdadske železnice in ko je nafta postajala vedno bolj važen čimtelj v svetovnem gospodarstvu, se je pričel svet zanimati za to deželo. Po svetovni vojni je bil Irak najprej mandatno področje Anglije, ki se je leta 1932 odrekla mandata s pogojem, da Irak sklene z Anglijo vrsto pogodb. Gospodarski razvoj Iraka pa se je pričel z izkoriščanjem ležišč nafte v Mosulu, ko je bil z ogromnimi stroški zgrajen dvojni cevovod iz središča naftnih ležišč v Kerkuku do Haife v Palestini in do Tripolisa v Siriji. Od Kerkuka sta speljana oba cevovoda.

Ponovno smo že na tem mestu razpravljali o vprašanju preskrbe naših krajev s premogom. Sicer je pričakovati, da bomo v bodoče dobili premog tudi iz Trbovelj, navzile temu pa moramo stremeti za tem, da čim bolj dvignemo produkcijo na samem področju Ljubljanske pokrajine, da bomo v čim večji meri krili potrebo na tem področju.

Najvažnejši premogovnik v Ljubljanski pokrajini je kočevski, ki pripada Trboveljski premogovni družbi. Ta premogovnik je od lanskega leta obratuje s polno kapaciteto, vendar se da z investicijo nekaj milijonov din produkcijo dvigniti vsaj za 50 odstotkov, in sicer tako na dnevno kopu, kakor tudi v rovi. Sedaj se giblje produkcija v Kočevju na višini okrog 10.000 ton mesečno.

Vrhu tega je v teku akcija, da se obnovi odnosno dvigne proizvodnja v rudniku »Belokrajina« pri Crnomlju, kjer se je doslej nakopalo le okrog 5 vagonov dnevno. Produkcija tega premogovnika se lahko s časom še precej poveča.

Poleg omenjenih dveh premogovnikov pride v poštev še premogovnik »Otočec« pri Novem mestu. Po nalogu Kraljevega Komisarja je bil te dni na osnovi § 149 občega rudarskega zakona uradno sklican občni zbor rudarske družbe Otočec, ki bo 19. junija v Novem mestu. Na tem obč-

voda preko Tigrisa in Eufrata do Hadita ob Eufratu v dolžini 250 km, kakor se ločita in gre severni cevovod preko Sirijske pušave do luke v Tripolisu (600 km). Južni cevovod pa preko pušavskega ozemlja Transjordanije in preko Palestine do Haife (750 km). Ob obeh cevovodih v skupni dolžini 1850 km je zgrajenih 12 črpalnih postaj.

Medtem ko je v Iranu od početka zainteresiran angleški kapital, so bila ležišča nafte v Iraku v početku v rokah turško-nemškega kapitala. Leta 1914, tik pred izbruhom svetovne vojne, je turška Narodna banka prodala svoje delnice družbi Anglo-Iranian, ki je dobila udeležbo s 50%, družba Royal Dutch Shell je dobila 25%, Deutsche Bank pa 25%. Po končani svetovni vojni je nemški delež prevzel francoski kapital, namesto stare družbe pa je stopila nova pod imenom Irak Petroleum Co., pri kateri je dobila manjšinsko udeležbo 5%, skupina Gulbenkian, ostalih 95% pa je bilo razdeljenih med družbe Anglo-Iranian, Royal Dutch Shell, Compagnie française des petroles in neki ameriški konzorcij.

Šele leta 1936 se je pričela eksploatacija ležišč na Bahrejskih otokih v Perzijskem zalivu (na arabski strani). Ta ležišča izkorišča kanadska družba Bahrain Petroleum Co., pri kateri je udeležena ameriška družba Standard Oil, medtem ko so sami Bahrejski otoki pod angleškim protektoratom. Ta družba je na samem področju izvorov zgradila veliko rafinerijo s kapaciteto, ki znatno presega sedanjo produkcijo vrelcev. Leta 1937 pa se je pričela eksploatacija ležišč v Saudovi Arabiji nedaleč od Perzijskega zaliva. V sedanjem trenutku pa so predmet neposrednih bojov ležišča nafte v Iraku.

Celotne investicije za izkoriščanje ležišč nafte na Bližnjem vzhodu znašajo okrog 52 milijonov funtov (preko 11 milijard dinarjev); od tega pa odpade približno 42 milijonov ali 80% na angleški kapital. Ameriški kapital je udeležen s 4 do 5 milijonov funtov, francoski pa s 3½ milijona funtov.

V lanskem letu je produkcija nafte na tem področju nekoliko popustila, zlasti odkar je Italija stopila v vojno. To velja zlasti za produkcijo Iraka, od koder gre sedaj zaradi nesigurnosti plovbe v Sredozemskem morju le del nafte po cevovodu do Haife, ostali del pa se mora prevažati do Perzijskega zaliva in od tod po morju okrog Afrike.

Naša oskrba s premogom

Obenem smo že na tem mestu razpravljali o vprašanju preskrbe naših krajev s premogom. Sicer je pričakovati, da bomo v bodoče dobili premog tudi iz Trbovelj, navzile temu pa moramo stremeti za tem, da čim bolj dvignemo produkcijo na samem področju Ljubljanske pokrajine, da bomo v čim večji meri krili potrebo na tem področju.

Najvažnejši premogovnik v Ljubljanski pokrajini je kočevski, ki pripada Trboveljski premogovni družbi. Ta premogovnik je od lanskega leta obratuje s polno kapaciteto, vendar se da z investicijo nekaj milijonov din produkcijo dvigniti vsaj za 50 odstotkov, in sicer tako na dnevno kopu, kakor tudi v rovi. Sedaj se giblje produkcija v Kočevju na višini okrog 10.000 ton mesečno.

Zdravilno delovanje Rogaske mineralne vode Pri zaprtju stolice

deluje izvrstno, ugodno in brez draženja voda vrelca Donat. To vodo je treba piti hladno, najprej zjutraj in sicer na tešče ter nato še približno pol ure pred vsako jedjo po 200–300 g. V teh primerih je treba vodo hitro izpiti.

Ljubljanski trg

Včasih je bil obisk trga ob tržnih dneh marsikateri gospodinjstvi edina zabava, odidih in razvedrilja. Sedaj pa se z negotovostjo in skrbjo odpravljamo na trg. D-čakali smo končno obilico mlade berivke in so mnoge prodajalke prostovoljno popustile pri ceni. V splošnem je sedaj po 18 din kg, vendar so še kmetice, ki raje stoj; vse dopolne pri polni košari in vztrajajo pri ceni 20 din za kg. Gospodinjstve raje plačujejo uvoženo solato v glavah po 20 din, ker je suha in okusnejša. Mnogo je na prodaj raznih vrst darila in se je v soboto prvič zgodilo, da je ostalo precej zelenjave neprodane. Lepa mlada špinaca je po 8 do 10 din kg, mnoge pa zahtevajo tudi do 12 din za kg. Več kakor druga leta kupujejo ljudje letos še vedno kisljo zelje, ki je obdržalo ceno 4 din za kg. Pridno se zalagajo gospodinjstve s fižolom, ki ga je vedno dovolj na trgu. Nekateri kupci se vse premalo zanimajo za določene cene in v strahu, da bo tega ali onega zmanjkalo, preplačajo vsako blago po nepotrebnem. Kupujejo živila, ki jih ne rabijo nujno, tako da nastane okrog vsake prodajalke z jajci ali maslom takoj gneča, kar povzroča le nered in zmedo. Pri večji discipliniranosti kupcev, se cene ne bi tako dvigale in bi prodajalci ne imeli priliko za brezvestno spekulacijo. Vedno znova moramo poudarjati, da naj meščani ne kupujejo, češar nujno ne rabijo, in naj ne dražijo sami živil s preplačevanjem. Vsak naj plača le po ceniku določeno ceno in prodajalca, ki zahteva več, takoj naznanj. V kratkem se bo uredilo vprašanje dovoza važnih živil, predvsem mleka, mlečnih izdelkov in jajc. Zelenjave in razne druge povrtnine bo vsak dan več napredaj, krompirja je dovolj na razpolago, masti pa tudi ne primanjkuje. Lanske povrtnine, razen zemeljskih kolerab, že primanjkuje, zato pa se lahko kupi že mlada zelena kolerabica, redkvice, rabarbara in beluš, ki pa so zelo dragi (po 32 din kg). Pecenili se je uvožen grah in stane sedaj 14 do 16 din kg, ne posebno lepa cvetčica pa je po 16 din. Krompir so v splošnem prodajali po 2,50 din kg. Jaje in perutnine prav malo dobimo v mesto, sicer pa stroža kontrola tržnih paznikov mnogo zaleže in onemogoča spekulacije pri prodaji.

Najbolj se gospodinjstve pritožujejo nad mesarji. Večina mesnic je zaprtih, kljub temu pa imajo gostilne in restavracije vedno dovolj mesa na razpolago, ker jim mesarji pošiljajo vse na dom. Gostilničarji plačajo vsako ceno za meso, medtem ko uboge gospodinjstve čakajo več ur na ostankih in morajo prenašati še vse brezobzirnosti od strani mesarjev. Mladi in zdravi ljudje vse te neprijetne lahke prenašajo, težko pa je za bolne in stare ljudi, ki nimajo nikogar, da bi se borili za maslo, jajca ali kosček mesa. Popolnoma so v soboto izostale prodajalke s mlečnimi izdelki in tudi stalni prodajalci sira. Ribe so že v petek vse prodali.

Jabolka so se pretekli teden izredno podražila in bo moralo tržno nadzorstvo tudi tam malo zaropotati. Cena je sedaj od 12 do 20 din kg. Še vedno je precej suhih sliv po 18 do 20 din, češnje so po 28 din, niso pa še dobre. Mnogo gospodinjstev je ostalo zadnje dni brez mleka in si hočejo kupiti malo medu za čaj, toda tudi tu so naleteli na višjo ceno, ker so nekateri prodajalci izrabili priliko in ga prodajajo po 40 din kg.

Gospodarske vesti

— Uradni tečaj deviz. Na tržaški borzi notira deviza New York 19,80, deviza Curih 460, deviza Berlin pa 780. Če gornje tečaje preračunamo po predpisani relaciji 1 li. ra 3,33 din, tedaj dobimo v dinarjih naslednje tečaje: New York 65,99, Curih 153,32, Berlin 259,97.

— Občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote. Borzni svet Ljubljanske borze za blago in vrednote je sklical XVI. redni občni zbor, ki bo 30. maja ob 16. v borznih prostorih v Gregorčičevi ulici 27 (Trgovski dom) z naslednjim dnevnim redom: 1. Predsednikov pozdrav; 2. Poročilo borznega sveta o poslovanem letu 1940; 3. Poročilo finančnega odbora; 4. Odobritev bilance in poročila razrešnice borznemu svetu; 5. Volitve 5 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 14 članov borznega razsodišča. Če bi bil občni zbor nesklepen, bo drug občni zbor 5. junija ob istem času ne glede na število zborovalcev.

— Iz trgovskega registra. V trdiko F. P. Vidic & Comp. je vstopil družabnik dr. Anton Dečman, trgovski poslovodja v Ljubljani, zaradi česar je nastala javna trgovska družba.

— Uvedba nakupovalnih knjižic na Madžarskem. Madžarska vlada je izdala uredbi, s katero se zaradi racionaliranja prodaje življenjskih potrebščin in pa preprečenja prekomernih nakupov na zalogo uvajajo posebne nakupovalne knjižice, v katere morajo trgovci vpisati vsak nakup določenih predmetov, in sicer obleke, čevlje in tekstilnega blaga, mila, konzerv in riža. Predpisane so stroge kazni proti trgovcem, ki se ne bi držali predpisov.

— Zaradi onemogočenega uvoza inozemskih strojil bo letos predvidoma veliko povpraševanje po smrekovem česlu, za katerega se bodo vedno manj dosegale zelo lepe cene. Zato svetujemo vsem posestnikom in lesnim trgovcem, da obelijo vsako posekano smreko ter česlo leto posuše, kar bo gotovo v njihovo ter splošno gospodarsko korist. (—)

Obnavljajte naročnino

Od Murske Sobotne do Budimpešte

Na cestah, ki vežejo Prekmurje z Madžarsko, so dvignili zapore. Na široki, tlakovani cesti, ki drži nad Lendavo do meje, poganja trava. Dolga leta ni bilo tu nobene prometa, cesta je bila zaprta. Zdaj je zapora dvignjena in veliki avtobusi, polni potnikov, hitijo iz Lendave proti Veliki Kanizi.

Se stoji na tej in na oni strani mejna stražnica, avtobus se za nekaj minut ustavi, da madžarski vojak pregleda potna dovoljenja, ki jih morajo imeti potniki. »Jo van!« zamahne z roko, ko je končal s pregledom — »Vse v redu!« — in že hiti avtobus po široki cesti, mimo vitkih jagnedov po ravnini. Kakor daleč sega oko, se razprostira ravnina, s pšenico in koruzo zasejane njive, travniki, na katerih se pasejo črede svinj, tu pa tam majhen gozdček. Hitimo skozi vasi, raztegnjene ob cesti v nedogled, — dve vrsti preprostih kmetičkih hiš, podobnih druga drugi, z venci rdeče paprike, ki vise ob podstrešnih linah, s tu in tam odpadajočim ometom...

Na polju vidimo kmete, oblečene v široke bele hlače iz domačega platna, ženske v širokih belih krilih, s črnimi robci na glavah in črnimi predpasniki, obšitimi z rdečimi našivi. Vidimo madžarske vole s sulicastim rogovjem, ko se počasi zibljejo, vpreženi pred plug, vidimo grofovske marofe, raztresene po tej brezkonni ravnini. Na cesti srečujemo grofovske kočije, bese kmetice, pastirje... Zdaj pa zdaj pustimo za seboj skupino prostovoljcev v civilnih oblekah in s puškami na ramenih. Nad vso pokrajino pa sije toplo, bleščeče pomladno sonce.

Kakor bi zraslo iz tal, stoji naenkrat pred nami majhno, prijazno mestce. »Nagy Kanizsa!« kliče sofer. Otvorjeni s prtljago hitimo proti železniški postaji. Tu valovi pisana množica meščanov in kmetov v belih platnenih oblekah in od vseh strani nam doni na ušesa madžarska govornica. Smo v mestu, kjer ni nobenega sledu vojne. Bifeji so dobro založeni, cigaret ne izbiro, nikjer nobenih vreč peska, ne razbitih šip.

Električni vlak je udoben, vagoni so novi, tudi v tretjem razredu so naslonjala tapetirana. In znova hitimo po ravnini, mimo dolgih vasi, mimo marofov in jagnedov. Ko imamo za seboj že dobro uro vožnje, se nekaj zasvetlika tam v daljavi. In čim dalje hiti vlak, tem bolj razločno razsejo pred nami obrisi Blatnega jezera. In kdor koli je kdaj slišal o slovanskem knezu Kocliju, o veliki panonski državi, ki se je pred davnimi stoletji razprostirala po tej ravnini, se je moral za trenutek zamisliti v zgodovino.

— Balaton!... Balaton to!... vzklikajo potniki in z obudovanjem gledajo valove čez jezero, bleščeče se v soncu. Na vodi se zibljejo ladje, na drugi strani se mirno pasejo črede ovac in svinj, med travniki se vrste vinogradi. Vino, ki raste ob bregovih Blatnega jezera, je med najboljšimi madžarskimi krplicami. Skoraj tri ure hiti železniška proga ob jezeru, mimo lilih vil, mimo številnih otroških okrajalšč, mimo ribčev, ki nastavljajo svoje mreže — jezero obiluje rib. Pravkar zahaja sonce in voda je vsa zlata in srebrna, kakor da je nenadno pričala goreti. A že se oddaljuje od jezera in le še krvavo rdeči sij zahajajočega sonca, ki se zrcali v vodni gladini, nas spremlja.

Proti večeru se ustavimo v Sekes Fehérváru, v mestu, ki šteje okoli 50.000 prebivalcev. Tu vidimo prve velike transporte nemških vojakov, ki se, kakor pravijo, vračajo z Balkana. In znova ravnina, tu in tam valovit, tu in tam močvirnata, — njive, vinogradi, pašniki. Se preden se je utegnilo docela stemniti, zdrčimo mimo 300 metrov visokega stolpa budimpeštanskega radia I. Nedaleč stoji še dva nekoliko nižja stolpa radia II. Zdaj vidimo že tudi Donavo z ladjami, ki počasi orjejo vodno gladino.

Se malo — in milijonsko mesto, madžarska prestolnica, potopljena v tisočere bleščeče luči, leži pred nami, na obeh bregovih reke.

Peljemmo se mimo prvih tovarn z nešteti razsvetljenimi okni, mimo svinjakov, v katerih redi mesto okoli 20.000 prašičev, potem zapeljemo na peron, ki je ob tej uri poln vzemirjenemu mraviščju. Prodajalci listov, nosači, potniki — glasna široka reka ljudi si počasi utira pot proti izhodu, v mesto, skozi katero z vrtovaljo naglo švigajo avtomobili, avtobusi, tramvaji. To je zadnji dan budimpeštanskega vselejstva in mesto je še polno tujcev. Vsi hoteli so zasedeni. Iz kavarn, ki so, posebej v središču mesta, razkošno opremljeni, doni ciganska godba. Po Andrassyjevi ulici, najlepši ulici Budimpešte, valovi morje spretnalcev. Ura je deseta, a mesto je seveda še vse pokonci, življenje je v polnem jeku.

Zjutraj se je porodil krasen sončni dan. Zgodnji spremljalci ob Donavi znova in znova občudujejo lepoto mesta, ki ga reka deli v dva dela — starejšo, aristokratsko Budo, s kraljevo palačo na hribu, kjer so pravkar huzarji v rdečih hlačah in črnih blazah izmenjali stražo, — in v novejšo Pešto. Oba dela vežejo številni mosti, od katerih je pač najpomembnejši »Lanéhíd« — viseči most. Sredi reke leži otok St. Margit-Siget.

Zanima nas življenje donavske prestolnice, ki ne pozna zatemnitve ne tuljenja siren. V trgovinah imajo polne roke dela, kupcem lahko postržejo z vsem, kar želijo, le cene so višje, kakor so bile pred dobrim letom. V restavracijah prinesejo na mizo kar polno košarico levega belega kruha. Jajca so po dva dinarja, drva pa 250 din kubik. Trisobno stanovanje stane od 800 do 1000 dinarjev mesečno.

Prihod italijanskih čet v Novo mesto. — L'arrivo delle Truppe Italiane a Novo mesto

Tragična smrt Ljudevita Stauta

Ljudevita Stauta je poznala vsa Ljubljana. Bil je višji poštni kontrolor v pokrovi. Toda kot upokojenec ni bil kakšni starček, marveč mož v najlepših letih, poln živahnosti in podjetnosti. Kakor njegov pokojni oče, je tudi Ljudevit vsestransko uporabljal svoje sposobnosti: bil je odlični fotograf — njegova gospa — »za zelo lepo uveloden atelje na Tyrševi cesti« — zanimal se je za umetnost, pomagal in poprijel je rad povsod, kjer je bila njegova pomoč zaželjena. Bil je trgovsko prav spreten.

In tako je v novih razmerah nedavno potoval v Milano, pa dalje v Acsto in v Rim po kupčiji. Ko je vse v redu opravil, se je na povratku proti domu ustavil v Benetkah. Potreben je bil oddiha po naporih vožnji. Žal njegovo kratko bivanje v Benetkah ni bilo razvedrilo, marveč pot v smrt. Kakor vsi gostje Benetk, se je tudi Ljudevit Staut popeljal na sloveči otok Lido. Dan je bil zelo lep in Stauta je zvaljalo morje. Hotel se je brž osvoboditi v vodi in se je kot izkušen plavalec pognal v skoku s kopališkega pomola v objem tople vode. Kakor že nekaterim slovenskim plavcem, ki so tvegali pri prvem kopanju v morju skok v vodo, ne da bi poznali globino, je bil tudi Ljudevit Staut skok usoden. Staut ni vedel, da je voda preplitva, ker sega pomol precej daleč v morje. Priletel je z glavo ob tla in si nalomil tilnik. Zadel ga je torej enaka nesreča, kakor pred leti mladega ljubljanskega trgovca g. Jeana Stacula, ki je v Splitu skočil v nekoliko motno morje in si nalomil tilnik. Kakor pokojnemu Staculu, tako tudi Ljudevitu niso mogli več pomagati. Poškodba je bila tako huda, da ni bilo zdravniške moči, ki bi ga bila še lahko rešila. Izdihnil je v Benetkah pretekli četrtek ob pol. 3. zjutraj. Mirno in spokojno je še sprejel zadnja tolažila, nato je zasnil v večnost, star šele 42 let.

Zalostna novica o smrti Ljudevita Stauta je vzbudila v Ljubljani iskreno obžalovanje in toplo sočustvovanje z bridko prizadeto družino. Dragoga pokojnika bodo prepeljali v Ljubljano in bomo uro pogreba naknadno sporočili. Naj bo Ljudevitu Stautu hramjen tako prijazen spomin, kakor je bil za življenja deležen splošne priljubljenosti.

Dolenjsko — vir naše prehrane

Prostrano Dolenjsko je že v prvi svetovni vojni imelo veliko vlogo glede prehrane. S svojimi poljskimi pridelki je prehranjevalo več mest mimo tega, da so morali kmetički posestniki oddati del svojega pridelka v vojne ali tudi aprovizacijske svrhe. Poleg uradnih organov, ki so prevzemali poljske pridelke, so prihajali iz raznih mest številni kupci ali bolje rečeno zamenjalci blaga za potrebni živež. Takrat Dolenjci niso prodajali živeža za denar, pač pa so radi zamenjavali živež za blago, ki ga v trgovinah niso mogli dobiti. Tako so si z zamenjavo oskrbeli najnujnejše potrebe, ki so si zanje večkrat od ust pritrkali. Petrolej, milo, tobak, obleka itd. so reševali mnoge mestne prebivalce pred pretečo lakoto. Tedaj je bila Dolenjska glavni dobavitelj živeža za Ljubljano, Trst in tudi druga mesta.

Takoj po vojni so se razmere znatno izpremenile. Dolenjska je izgubila svoj med vojno tako važen pomen in pričela zaostajati za drugimi predeli naše domovine, kar ni čuda, ker so se vedno mnogi rodoviti dolenjski kraji zelo oddaljili od železniskega prometa in ne morejo vnovčevati oziroma konkurirati s kraji, ki so bližje večjim mestom in ob železniki progi.

Kolikega pomena je za kraje ob belokranjski železnici pred 17 leti dograjena proga, smo imeli priliko opazovati ob nedeljah in ponedeljkih in tudi nekaterih drugih dneh, ko so Belokranjke potovale v

Oči se nam ustavljajo na spomenikih, palačah, cerkvah. Parlament, St. Istvan templom, spomenik neznanega junaka, na katerem se leži prekrasni venec z bleščečim napisom: »V spomin padlih v vojni z Jugoslavijo«. Skozi mesto pa neprestano korakajo kolone nemških vojakov.

Ko sedimo zvečer po desetih spet v električnem vlaku in se peljemo mimo prvih mestnih postaj, leži mesto spet v morju luči. Naenkrat zagori na nebu močan sij — osem močnih reflektorjev meče svetlobne pramene po nebu in zdaj pa zdaj se zablešči letalo, ki so ga reflektorji odkrili. Glasno, vzmirjeno diha madžarska prestolnica v dišeč pomladni večer in tisočere godbe tekmujejo med seboj, kakor da vodi slehernega človeka v tem milijonskem mestu ena in ista misel: Zagradi s polnima rokama življenje, zdaj je še pred teboj — jutri ne vemo, kaj bo...

Ali vaša koža prenese britje dvakrat na dan?

Pomislite, kaj pomeni to za vašo kožo! Je mar čudno potem, da se vam koža vrame, se napne in dela britje mučno?

TARR
tu pomaga!

Nekaj kapljic zadošča, da pekoči žar in napetost kože popustita in neha skeleti. Koža naglo ozdravi ter postane gladka in mehka. Že naslednji dan boste opazili, koliko lažje in kako brez bolečin se brijete.

industrija in lesna trgovina si bosta lahko postavili trdne temelje.

Dolenjsko ima še precej neplodne površine, ki bi se dala marsikje z melioracijo spremeniti v plodno in donosno zemljo.

Mnogi predeli pa, ki so zdaj slabi ali malo vredni pašniki, stelniki itd., pa naj bi se pogozdili. Trud in delo bi se bogato izplačala.

Odprta noč in dan so groba vrata

Novo mesto, 15. maja.

Eden najlepših mesecev v letu je mesec maj, ki prinaša s seboj življenje stvarstvu. Maj je tako rekoč mesec radosti in veselja. Pa vendar zahteva mesec maj v vsem svojem življenjskem razkošju — običajno tudi največ žrtev.

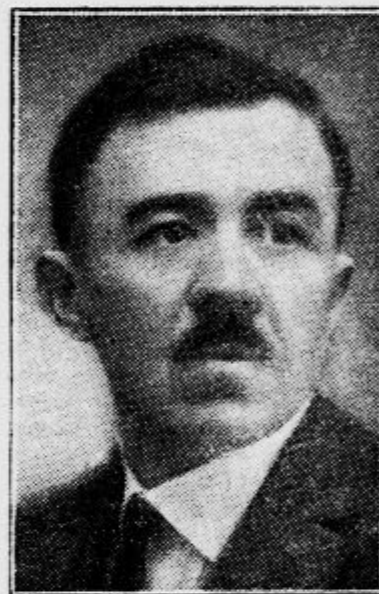
Pri Sv. Heleni nam priznajo Mirno je pred dnevi povsem tiho zasnil v večni sen daleč na okrog znani graščak in vnet lovec g. Klemen Belovsky. Vlačani so vrlega moža dostojno pokopali na tamšnjem pokopališču po starokatoliškem obredu.

V Novem mestu, kjer zadnje čase smrt pogosto žanje svojo setev, se je preselila v večnost blaga žena, bivša znana trgovka in gostilničarka gđ. Marija Seidl, sestra našega znanstvenika prof. Ferda Seidla. Pokojnica je bila lastnica daleč na okrog znane trgovine, ki je sedaj last g. Josipa Kobeta. Zaradi pravičnosti in blagega nastopa je bila pokojnica med ljudstvom tudi zelo priljubljena in spoštovana.

Na Trški gori, kjer je imel svojo pomnožno vinčarijo in vilo, je umrl Dolenjec in posebej še Ljubljancem dobro znani posestnik in vinogradnik g. Avgust Dreise. Ob lepi udeležbi občinstva je bil skromni, mož pokopan na novomeškem pokopališču. Z njegovo osebo, smemo trditi, je odšel s Trške gore tudi ves humor, ki je pokojnega »Gustelina« spremljal na vseh njegovih poteh in pri delu. S pokojnim Dreisem ni nastala velika vrzel in praznina samo med svojci in obiskovalci gorice, temveč tudi med tistimi, katerim je bil pokojni Dreise s svojimi bogatimi skušnjami svetovalec in vodnik ter vnet pomočnik v gospodarskih zadevah, predvsem v vinogradništvu. Ljubljence Trške gore, brez katere zanj ni bilo življenja, je odšel iz sončnih gor, z njim pa tudi dober kos njene zgodovine.

Vso Dolenjsko je preteklo nedeljo prenetila povsem iznenadna žalostna vest, da je smrt ugrabila iz naše srede eno najplodnejših življenj, mnogo spoštovanega in splošno priljubljenega moža g. Josipa Klemenčiča, solastnika znane tovarne »Keramiker«. O njegovi osebi človek težko najde dovolj pohvalnih izrazov, da bi se mogel temu karakternemu in plemenitemu možu vsaj delno oddolžiti za njegovo plodnost in nesebično delovanje med nami. Njegova dobrota je silitila delom sv. Martina, ki je z mečem prerezal svoj plašč na dvoje, da je mogel z njim ogniti prebajajočega siromaka. Pero je prešibko in srca so strda, da bi človek mogel opisati vsa njegova številna dobra dela.

Kakor toliko naših uglednih sinov, tako je tudi pokojni Klemenčič ustvaril v Novem mestu iz povsem neznanega pečarske obrti veliko keramično industrijo, ki je v kratki dobi zaslovela ne samo doma, temveč tudi po vsej srednji Evropi. Njegovi prvotni izdelki, ki so bili razstavljeni na raznih svetovnih razstavah, so vedno odnašali visoka priznanja in odlikovanja.

† Josip Klemenčič

Sprico svojih redkih vrlin je bil g. Klemenčič pri ljudeh zelo priljubljen osebnost. Zadnja leta je bil poleg dejstvenosti v gospodarskih organizacijah in gostinstvu predsednik Obrtnega združenja za ves novomeški okraj. V tem svojstvu se je moč veliko prizadeval za koristi in pravice obrtnega stanu kakor tudi, da dobe dolenjski obrtniki svoj lastni skupni dom. Tudi za naše gostinstvo ima pokojni Klemenčič neveljavne zasluge. Velik podpornik pa je bil domačega vsega, kar je stremelo za plemenitimi in koristnimi cilji.

V zasebnem življenju je bil mož nadvse skrben družinski oče, ki je ljubil svoj tih in mirni dom na Trdinovi cesti bolj ko vse drugo. Ta še tem bolj, ker ga je včasih delo še kasno v noč zadrževalo v tovarni. Po drugi strani pa je bil mož, dasiravno po značaju tih, skromen in miren, izborni družabnik. Pri vsem delu in skrbem mu je bil edin odlih kratak sprehod v naravo ali pa partija priljubljenega taroka. Druga razvedrila ni poznal.

Da je bil pokojnik v resnici zgolj dobrota, je živo dokazal njegov veličastni pogreb, ko so pokojnika prenesli na njegovo poslednje domovanje na šmihelsko pokopališče, kjer so ljudje na njegovi sveži gomili naravnost nagromadili sveže pomladansko cvetje. Naj mu bo zemlja lahka!

Iz italijanske zgodovine:

Karbonarji in Giuseppe Mazzini

V Italiji se je pred 120 leti razvilo duhovno gibanje romantike, ki je pojmovala svobodo kot popolno politično neodvisnost. Stremenje po politični neodvisnosti, ki se je tako močno razbujalo v dobi romantike, ni pomenilo samo pasivnega pričakanja, da se bodo dogodki sami razpletli. Duhove je prešinil nov ogenj. Končni cilj vsch stremljenj je bilo vstajenje Italije — risorgimento — ki ga je treba doseči za vsako ceno žrtvovanja.

Začele so se ustanovljati skrivne družbe. Policijska oblastva so seveda budno pazila na vsako združevanje, zato so se kmalu začele polniti ječe. Avstrijska policija ni poznala pardona. Uporni Italijani, večinoma iz domoljubnih meščanskih slojev, so se kljub vsej policijski budnosti začeli organizirati in se navduševati za tisto, kar jim prav za prav še ni bilo docela jasno pred čmi, vendar so na vsak način hoteli doseči novo stanje z večjim svobodom. Tista leta, ko so bile obnovljene italijanske države, je po Italijanskem politiku kar mrgolelo različnih tajnih zvez in klubov. Najvažnejša taka skrivna organizacija so bili karbonarji. Ze samo ime (ogljari) kaže romantičen navdih. Ve skupaj se niso imeli dovolj jasneja in enotnega političnega programa. Toda vsi italijanski patriotiki so delovali na to, da dosežejo prevrat, odpravo tedanjih režimov in ustav-

no vladavino. Tako je leta 1820 prišlo do revolucije v Neaplju, potem 1821 v Piemontu in 10 let pozneje v Emiliji in Romani. Vse te revolucije so se ponesrečile in so sprožile močan izpad vseh oblastev. Še posebej v Lombardiji in na Beneškem, kjer je Avstrija nastopila skrajno brezobzirno.

Tista leta se je s pokretom karbonarjev tudi Ljubljana zapislala v zgodovino. Ze nekajkrat smo v »Jutru« opisali, kako so prignali karbonarje na Ljubljanski grad. Vendar v tej zvezi ne bo odveč še osvežimo nekaj spominov. Avstrijski oblastniki so proti koncu leta 1818 polovili v Benetkah večje število karbonarjev. Bilo je nad 30 moč. Pred prekim sodom so bili obsojeni na smrt, vendar so bili pomiloščeni. Oni, ki so bili obsojeni na daljšo ječo, so morali v zloglasni Spilberk pri Brnu na krajšo dobo obsojeni pa so bili prignani na Ljubljanski grad. Med jetniki je bil tudi pesnik Silvio Pellico, urednik karbonskega glasila »Conciliatore« v Milano. V svoji sloveči knjigi »Le mie prigioni« (Moje ječe) opisuje, kako je bil z manjšo družbo svojih tovarišev prigan v Ljubljano, odkoder je moral nadaljevati pot na Spilberk. Pravi, da so karbonarji v slovenskih krajih kot jetniki zbujali iskreno sočutje. Ljudje so jim privoščili mnogo tople besede, da Silvio Pellico naglašja: »Dobrota tega naroda me je ganila še bolj kakor ona

mojih rojakov. Kako sem jim bil hvaležen!«

Na Gradu je Silvia Pellica in tovariše obiskal mestni tajnik, ki je bil zelo izobražen in je razodeval globoko sočutje. Njegovega imena si Silvio Pellico žal ni zapomnil. Pa tudi na nadaljnji poti skozi stajarske kraje so karbonarji zbujali ganotje. Silvio Pellico obžaluje, da si ni zapomnil imena ljubcevine deklice, ki je bila v neki stajarski vasi do solz ganjena, ko je videla Silvia Pellica in njegovega tovariša v varstvu birčev. Žal mu je tudi, da ni zvedel imen vseh onih spoštovanih očev in mater, ki so se približali Silvio Pellico in tovariš in jima želeli samo to, da bi ju Bog skoro vrnil ubogim staršem. Šele leta 1830 je Silvio Pellico po strašnem trpljenju in po pomilostitvi zapustil zloglasni Spilberk. Seveda tudi Ljubljanski grad takrat ni zaostajal s slabim slovesom. Karbonarji so bili hudo zatirani, spali so na golihi, tleh, hrana je bila pičla in slaba, da so kar vidno ginevali. Ljubljanskemu prebivalstvu je bilo dobro znano trpljenje karbonarjev na Gradu, zato se je večkrat razburilo. Toda šele ob koncu leta 1822 je novi ilirski deželni guverner grof Schmidburg omilil stanje in zboljšal preskrbo.

Kljub vsem ponesrečenim zasnovam pa žrtve karbonarjev niso bile zaman. Oni so dali na oltar risorgimenta prve mučenike, katerih žrtvovanje je obvezalo Italijane k stalni požrtvovalnosti. Izkušnje teh krvavih priči so učile narod, da so romantične zarote po zgledu karbonarjev brez učinka in da je treba utreti nova pota. Predvsem je bilo treba urediti nova pota. Predvsem je bilo treba urediti vse revolucionarne pokrete v enotno smer. Besednik novega

revolucionarnega pokreta je izšel iz vrst karbonarjev.

Imenoval se je Giuseppe Mazzini.

Italijanska romantika ni mogla roditi boljšega moža kakor tega apostola zedinjenja. Rodil se je za svojo veliko nalogo. Preko karbonarjev, ki so se bili vdali romantičnim zaratniškim obredom in nejasnim programom je Mazzini ustanovil novo, enostavno in pregledno zvezo z docela jasno načrtanim programom, ki je bil razumljiv najširšim množicam naroda. Ključ je ves narod skupaj, da s splošno udarno revolucijo porušimo samovoljno bogatašev ter si utre pot k enotni neodvisni republikanski Italiji. Giuseppe Mazzini je svoje združenje ustanovil avgusta 1831 v Marsiju in ga je krstil s slavnim imenom: »Mlada Italija«. Mazzinijevemu pozivu se je odzval cvet italijanske mladine. V »Mladi Italiji« in v Mazzinijevih nagovorih so začeli zoreti prvi pionirji italijanskega risorgimenta. Zedinjenje in neodvisnost sta bili čarobni besedi, ki sta se vtisnili v srce mladih borcev in jih napravili odporne zoper vso policijsko strogost, se zlasti proti avstrijski in neapeljski okrotnosti. Vendar so se Mazzinijevi poizkusi revolucije, ki so se zvrstili v letih 1833 do 1845, izjalovili in so bili zatrti v krvi. Ker torej ni bilo vidnega uspeha, se je dolga vrsta vstajnih mož stnila v nazoru, da je treba italijansko vprašanje rešiti brez skrivnih družb, zarot in revolucije; treba je kratko in malo doseči mirno reformo načel. Gioberti in Balbo sta bila najuglednejša zastopnika tega umerjenega reformističnega in federalističnega pokreta. Njune ideje so se močno

razširile in so žele mnogo odobravanja. Toda pretežni del Mazzinijevih borcev se je mrko držal ob strani. Ne morda zato, ker bi prezirali reforme, navdušeni so bili za nje. Toda bali so se, da se bodo reforme izplele same ob sebi. Program uničenja mož je bil spet vse preveč mroljuben. Mladi borci so zdaj opustili Mazzinijev načelo republike, ker so se prepričali, da se lahko sen o italijanskem zedinjenju uresniči samo s pomočjo močnega zmagovalnega vladarja, ki bo obvladaval vsega polotoka imel dovolj duha in moči, da bo dosegel spravo med posameznimi državkami in jih bo lahko združil v enotno, neodvisno kraljevino.

Tak zmagoslavni vladar se je mogel roditi samc v Savojski rodovini: Po letu 1846 so italijanski vladarji sledili zgledu papeža Pija IX. in so se bavili s širokopolezno politiko reform. Ta politika je v začetku leta 1848 našla svoj izraz v novih, ustavah. V tem času (v februarju) je v Franciji izbruhnila nova revolucija, ki je odprnila monarhijo ter se je razširila na srednjo Evropo in na Italijo. Dne 18. marca se je razplamtel v Milano narodni upor in so v petih dneh pregnali Avstrijce. Tiste dni so tudi Benetke vrgle avstrijsko oblast. To so bili signali k splošni vstaji Val navdušenja se je dvignil po vsej Italiji. Navdušen podprt od drugih italijanskih vladarjev je Savojski Karel Albert prišel dne 23. marca 1848 vojno proti Avstriji in je s tem zvezal Savojsko dinastijo nerazdružno z Italijo. Trkolora s Savojskim prbom je postala zastava piemontskega kralja in obenem simbol italijanskega zedinjenja.

Kaj se je dogajalo pred sto leti

Koliko stvari se zgodi v enem letu, ki bi bile vredne, da jih ne pozabimo? Ljudem se zdi, da jih mora biti silno dosti. Najsi gre za vojne dogodke, nenadne smrti važnih osebnosti, domnevno epikalne izume, za knjige, ki ustvarjajo idejne revolucije, za veličanske gradbene načrte, državne pogodbe in kar je še takšnih stvari, o katerih mislimo, da bodo še pozna desetletja in stoletja govorila o njih.

kakor govore časniki o njih danes ta dan. Toda med časopisnimi stolpci so preminile stvari, ki so jih odpravili s kratkimi besedami, z nekoliko vrsticami in ki jih preletimo, ne da bi o njih pomislili ali da bi jim celo pripisovali kakšen pomen.

Kaj bo od tega obstalo in kaj bo rodilo novino? Lahko napravimo poskus. Pred sto leti je bila poročevalska služba seveda še v povojih, toda

»velike novice« so strašile tedaj prav teko kakor danes in prav tako so bile neznatne vestice o katerih so ljudje mislili, da ne bodo preživele svojega dne. Kaj se je ohranilo od tega kar je tedaj razburjalo duhove — ali pa jih tudi ni razburjalo?

L. 1841. se je zgodilo, da je imel mlad znanec, Hermann Wells iz Barmena, v Londonu domišljico, o kateri ni sicer poročal noben tedajni list. Hotel je poskusiti, ali bi se ne našel pripomoček, ki bi nas napravil neobčutljive za bolečine pri izdiranju zob ali celo večjih operacijah. Tako se je za pet minut sam poskusil omamiti z žveplovim etrom.

To je bila prva nerkoza na svetu, ki sta jo šele pet let pozneje praktično izkoristila dva druga Američana, William Morton in Charles Jackson in ki je pomenila početak nove drže v medicini.

L. 1841. pa so bili vsi časniki prepolni poročil o izumu nekega ameriškega majorja, majorja Kinga, ki je zgradil največji magnet na svetu in si je obetal velike stvari po nadaljnjem razvoju svojega izuma. Kdo ve danes za Kingovo ime in za tedajni največji magnet? In kdo ne ve ničesar o narkozi?

Pred sto leti so Turčija po eni strani in Rusija, Avstrija, Pruska, Anglija, Francija po drugi sklenile državno pogodbo, ki ni na sodobniko napravila nobenega posebnega vtisa. A ta pogodba je še danes ključ za preminelo evropsko problem: pogodba, s katero so

zaprti Dardanele za vse vojne ladje, razen za turške...

Dne 2. novembra 1841. so Angleži v Afganistanu doživeli hud poraz. Splošen upor v tej deželi je uničil 8000 vojakov indijskih čet in neštete bele častnike, Afganistan je bil za Anglijo izgubljen in je izgubljen še danes. Kako bi se bila angleška

kolonialna politika razvijala do današnjega dne, če bi tega poraza ne bilo in če bi imeli Angleži v sedanjem položaju Afganistan v svojih rokah?

Nemec Friedrich List je 1841. izdal knjigo »Narodni sistem političnega gospodarstva«, ki je tedaj nihče ni bral. Danes se nam ta knjiga predstavlja kot predhodnica današnjega narodnega gospodarstva v avtoritarnih državah.

Neki drugi Nemec je istega leta na otoku Helgolandu, ki je bil tedaj nekakšna angleška Malta v Severnem morju, spisal pesem, ki je v tedajšnjih razmerah predstavljala prvevrstno smešnost in o kateri pesnik sam ni verjel, da bo obstala. Pesnik se je imenoval Hoffmann von Fallersleben in njegova pesem se je imenovala »Deutschland Deutschland über alles« — današnja nemška narodna himna.

Tedajni predsednik Zedinjenih držav je mesec dni po svojem nastopu umrl za kapjo. Bila je

velika senzacija za takratni svet

Kdo pozna danes ime tega državnega predsednika in ime njegovega naslednika? Imenovala sta se van Buren in John Tyler.

V Angliji je odstopila vlada, konservativci so prišli pod Robertom Peelom na krmilo. Svet si je od tega obetal velike stvari. Kje so te velike stvari ostale?

Nasprotno pa se ni izgubil spomin na čudne poskuse zdravnika Brada, ki se je nekega dne v Manchesteru srepa zrl v svojega dobrega prijatelja Walkera njegovo ženo in njegovo služkinjo in so vse te tri osebe od tega srepega gledanja zapadle v nenavadno spanje. O tem norem poskusu so pisali in govorili ljudje, da gre za »šarlatanstvo« — pa ni bilo šarlatanstvo, temveč je šlo za

prve hipnotične poskuse, ki so postali pozneje za medicinsko in za dušeslovno vedo tako važni.

Ob tem je omeniti, da je angleška vlada 1841. razpisala nagrado 300.000 goldinarjev za rešitev problema »pnevmatskih železnic«. Bil je udarec z desko po vodi, kajti razen nekoliko neuspešnih poskusov ni ta nagrada rodila nobenega sadu in danes si niti ne moremo več predstavljati, kaj bi bila takšna-le »pnevmatska železnica«.

V Ameriki je nov »prerok«, Joseph Smith, v mestu Nauvoo zgradil mogočen tempelj, prvi mormonski tempelj. Po vsem svetu je bilo tedaj in še dolgo pozneje mnogo krika o tem

svetišču in o mnogoženstvu, ki ga je skušal uvesti ameriški sektas med civilizirane belokožce. Nu, svet se ni od vsega mormonstva in krika okrog njega niti za las spremenil...

Nekaj o madežih

Vsi madeži se dajo zlahka odstraniti, dokler so še sveži. Če so se zajedli že globoko v tkivo, tedaj jih pogosto ne odpravimo več. Zato se jih lotimo čim prej. Za to delo uporabljamo po možnosti krpico iz istega blaga ali vsaj iz podobnega, iz volnenega blaga za volno, iz temnega za temno blago, svetlega za svetlo.

Mastni madeži se odpravljajo, če to dopušča blago, z vročo vodo, drugače pa s kašo iz bencina in magnezije ali krompirjeve moke. S to kašo namažemo blago, nekaj časa pustimo, da učinkuje, a ko bencin izpuhti, odtrgamo beli prašek z lahkoto. Če madež še ni izginil, je treba postopek ponoviti.

Makeže od piva odstranimo s svilenega blaga z enakimi deli špirta in vode, z drugega blaga z mlačno salmiakovo vodo.

Krvni madeži se raztope, dokler so sveži, najbolje v hladni vodi. Potem obravnava mo to mesto, če gre za pralno blago, še z mlačno salmiakovo vodo, ki pa ne sme imeti čez 80 stopinj. Na občutljivem blagu

namažemo madež s kašo iz vode in krompirjeve moke ali škroba. Nekaj časa naj učinkuje, potem mesto odrgnemo in preplaknemo s čisto vodo.

Mušje pege se kažejo pogosto na lahkem blagu, n. pr. zastorih, senčnikih itd. Blago drgnemo na čisti podlagi z malo ogretim špiritom, oregamo ga ne direktno na ognju, temveč tako, da damo odprto steklenico v lonec s toplo vodo. Tudi mušje pege z oken odstranimo na isti način, pri tem pa uporabljamo mešanico iz enakih delov vode in špirta in odrgnemo mesto takoj posušimo.

Apnene brizge na oknih odrgnemo z razredčeno octovo ali solno kislino.

Makeže po črtilu, kopirnih svicnikih in rjaste madeže obravnavamo s citronovim sokom ali citrionovi kislino. Najbolje je, da madeže s tem nakapamo in damo blago potem na sonce. Če je blago posebno močno, namažemo madeže na topli podlagi s ščavnno soljo, potem ko smo blago ovlažili. Potem je treba z vročo vodo dobro izprati. Ščavnna sol je strupena, torej pazljivost!

Mlečne madeže odstranimo samo s hladno vodo.

Sadne madeže in madeže iz sadnih sokov je treba čim prej potrositi s soljo in izprati v vroči vodi. Poskusimo tudi tako, da držimo ovlažene madeže nad žveplovo paro.

Svetlikačja se mesta na blagu odpravimo z mešanico iz 25 g salmiakovega cveta, 25 g soli in treh kavčnih žlic vode. Makeže s to raztopino namažemo, nato jih pod vlažnim prtom na lahko zlikamo.

Eksplzivni v tovarni igrač

V Sashalomu, nekoliko kilometrov od Budimpešte, sta dve silni eksploziji prestrašili prebivalstvo in porušili zgradbo neke tovarne igrač. Med tem ko je lastnik tovarne Komlos z neko delavko polagal zaboj z naboji za otroške pištole na tehniko, so naboji iz neznanega razloga eksplodirali. Prvi eksploziji je sledila takoj druga, še močnejša, v zrak je zletelo celo skladišče takšnih igrač. Sedem oseb je bilo težko poškodovanih, mnogo drugih pa lahko. Omeniti je, da je lastnikova sestra ta čas v zaporu, ker je na Trgu Svobode v Budimpešti zletel v zrak avtomobil z istotakšnimi naboji iz iste tovarne. Komlosova sestra je imela trgovino igrač, pred katero je eksplozija razdejala tovarni avtomobil. Ob tej priliki so bili štiri osebe ubite.

Avto v ognju filmov

Iz Vidma je odpeljal proti Trstu tovarni avtomobil, ki je bil naložen z več filmi, dve sto kuncel, dve sto kokašni, svetilkami in električnimi potrebščinami. Iz neznanega vzroka je vozilo začelo goriti in plameni so se dvignili tako nenadno ter s takšno silo, da so se ljudje na vozu komaj še rešili s skokom na tla. Prihiti so ga gasili, toda večji del tovora je bil že uničen. Škoda znaša okrog dva milijona litr, najhujeje postavko predstavljajo filmi, ki so bili velike vrednosti.

Neprimerno več uspeha je imel v Franciji izdelovalec glasbil Joseph Sachs, ki si je izmislil nov instrument, nekakšnega križanca med klarinetom in trombento — saksofon. Tedaj ni o tem nihče ničesar vedel — kdo pa ne ve danes? Še večji pomen je bilo

parno kledivo.

ki ga je dovršil inženir Nashmith in so ga istega leta prvič uporabili v Creuzotovih delavnicah v Franciji. Ta ogromni stroj je bolj nego nešteto drugih strojev, ki so se jim ljudje tedaj čudili, pripomogel k industrializaciji človeštva. O tem pa niso ljudje imeli tedaj niti najmanjše slutnje. Naj pomnimo da je bilo L. 1841 razmeroma srečno leto.

V nobeni evropski deželi ni bilo tedaj vojne ali revolucije. O tehniki ni še nihče govoril, železnice, ki nam danes povzročajo toliko preglavic in jeze, so vozile le na nekaterih kratkih progah — in ljudje so se jih izogibali. O avtomobilih in letalih ni bilo ne duha ne sluha. Takšne ideje bi tedaj proglajali za utopije. Seveda pa je vprašanje, da-li so bili ljudje v tem srečnem letu v resnici dosti srečnejši in zadovoljnejši nego danes. Bržkone njih življenje le

ni bilo vedno tako idilično kakor si predstavljamo danes »idilično biedermeiersko dobo« h kateri so L. 1841. pozneje prišli. Toda ljudje niso imeli tedaj pač nobene prave razdalje od stvari, ki so se dogajale, bistvenega niso znali razlikovati od nebitnega, pomembnega od nepomembnega — prav tako ne, kakor tega ne znamo razlikovati v L. 1941. Šele L. 2041. nam bo povedalo, kaj se je v tem letu pomembnega zgodilo...

Zopet široka krila

Čim bolj se bližamo poletju, tem lahkotnejše so nove obleke in tej lahkotnosti na ljubo se je moda odvrnila od gladke, nekam tesnobne ožine kril, ki smo jih nosile pozimi in prvo pomlad. Nekaj cvetličnega je v širokih, bodisi zvočastih bodisi nagubanih krilih novih oblik. Ta primerjava se nam vsiljuje posebno tedaj, če opazujemo široko nabrane obleke iz imprintske, ali če je obleka, ki jo zagledamo, izdelana iz živobarvnega, veselega tvoriva. Dasi nam moda na teh oblekah ne prinaša nič takšnega, kar ne bi poznale že od prej, smo vendar vedno znova očarane nad njihovo svežo ljubkostjo. Drobne gube, ozki volančki, nabrana krila, zvončasta širina kroja — vse to ustvarja videz neke nežno spogledljive, brezskrbne elegancije, ki nas spominja na tiste srečne, davno minule čase, ko so se naše prababice sprehajale naokoli v lahno šumljajočih krinolinah.

Za delo na vrtu

V težkih časih se najbolje učimo. Tako so sedaj že mnoge izmed nas spoznale, da je vrt, če je dobro obdelan in oskrbovan, važen za vsako domačijo, potreben delavskim, kmečkim in meščanskim ljudem. Vsak kosček zemlje je v teh dneh neprecenljivo dragocen, vsaka greda, ki jo lahko uporabimo za zelenjavo, nam bogato poplača naš trud! Tudi tiste žene, ki se doslej niso brigale za delo na vrtu, se v novih prilikah z vso vneto posvečajo pri delovanju zelenjave, ki je najbolj zdrava jed za staro in mlado. Seveda pa dela na vrtu ne moremo izvrševati v naših mestnih oblahkah — najbolj primerna za to je kaka pralna haljica, ki jo po možnosti še zavarujemo s širokim vrtnim predpasnikom. Vrtni predpasnik z velikim dvojnimi žepom pa ni samo praktično oblačilo. Če ga izdelamo iz rožastega, živobarvnega krepjona ali iz veselo progastega ali karirastega katuna, je tudi na pogled prav prikupen in poživni sleherni, še tako ponošeno ali izprano obleko.

Otrok rešil otroka

Rovigu je neopažen odšel iz domače hiše na breg prekopa Poazza, da bi se igral. V igri je padel v prekop, ki je bil od zadnjih deževij poln vode. Na njegov prestrašen krik je prišel 6-letni Benito Gozzo in ne da bi se pomišljal, je skočil v vodo ter po dolgem trudu potegnil malčka na kopno. Med prebivalstvom je to dejanje spremeni- lo malega Benita v junaka dneva.

S strojnico proti morskim volkovom

Neki nemški vojni poročevalec, ki je vkrocan na eni izmed enot nemške vojne mornarice, opisuje nenavaden doživljaj, ki ga je imel letalski pilot s te vojne ladje.

Pilot našega krovnega letala, piše poročevalec, se je kmalu ob zori dvignil za izvidni polet nad oceanom. Opoldne ga še ni bilo nazaj in že smo ga smatrali za izgubljenega, ker smo vedeli, da ne more imeti več bencina za povratek. Tedaj je naš radiotelegrafist prejel njegovo sporočilo, da je moral zaradi okvare v motorju pristati na morju in da se letalo počasi potaplja. Brzjavka se je na žalost prekinila, preden nam je mogel sporočiti svoj položaj.

Vedeli smo pa v katero smer bi moral izvršiti izvidni polet in smo ga začeli iskati v določenem pasu, ki pa je bil še vedno nekoliko sto milj širok. Ali ga bomo izsledili preden bo noč? Baš tedaj, ko se je

večerilo, je mornar na straži zagledal na obzorju ponesrečeno letalo. Prišli smo komaj še pravočasno, aparat je bil že pol pod vodo.

Ko je žerjav dvignil hidroplan na krov in se je letalec malo okrepčal, nam je začel pripovedovati o zelo malo prijetnih trenutkih, ki jih je doživel v tem položaju. Cel tucat morskih volkov se je zbral okrog pogrezajočega se letala, skakali so iz vode in skušali močno potegniti vanjo. Sprva se je branil z drogom, ki ga je iztrgal krilu, potem pa se je domislil »strojnice«. Res je začel streljati z njo in uslo mu je, da je na ta način držal nevarne morske roparje v spočtljivi razdalji. Umaknili pa se niso popolnoma, čim je prenehal z ognjem, so se »net vračali«.

»Da ste prinesli malo pozneje« le zaključili svoje pripovedovanje, ne bi bil imel niti enega naboja več in ob tem času bi me bile zverine že prebavile.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

A NEKDOTA

Mark Twain je nekoč rekel znanki: »Ah, kako ste lepi!«

Znanka se je zahvalila za poklon z besedami: »Škoda, da ne morem reči istega o vas.«

»Prava reč!« se je nasmehnil Twain.

»Zlažite se kakor jaz, pa bo v redu.«

VSAK DAN ENA

»Prijatelj, saj imaš vendar gospodinj!«

Cemu torej pomivaš sam?«

»Gospodinj sem imel — zdaj sem jo vzel za ženo!«

(»Politiken«)

Cepljenje proti volji staršev

Neko nemško prizivno sodišče je potrdilo in objavilo sodbo, ki je za javnost načelne važnosti. Odločilo je namreč, da mora zdravnik otroku, ki je bolan za davico, vbrizgati serum proti difteriji tudi proti volji staršev. Če se oče brez tehtnega razloga upre takšni injekciji, prav razsodba, zagreši zlorabo svoje očetovske avtoritete, a zdravnik se more obrniti celo do policije za pomoč, če njegovo prigovarjanje ne zaleže. Razsodba končno veli, da se mora zdravnik, ki pod pritiskom družine ne izvrši injekcije, pozvati na odgovor kot sokrivic, če otrok umre.

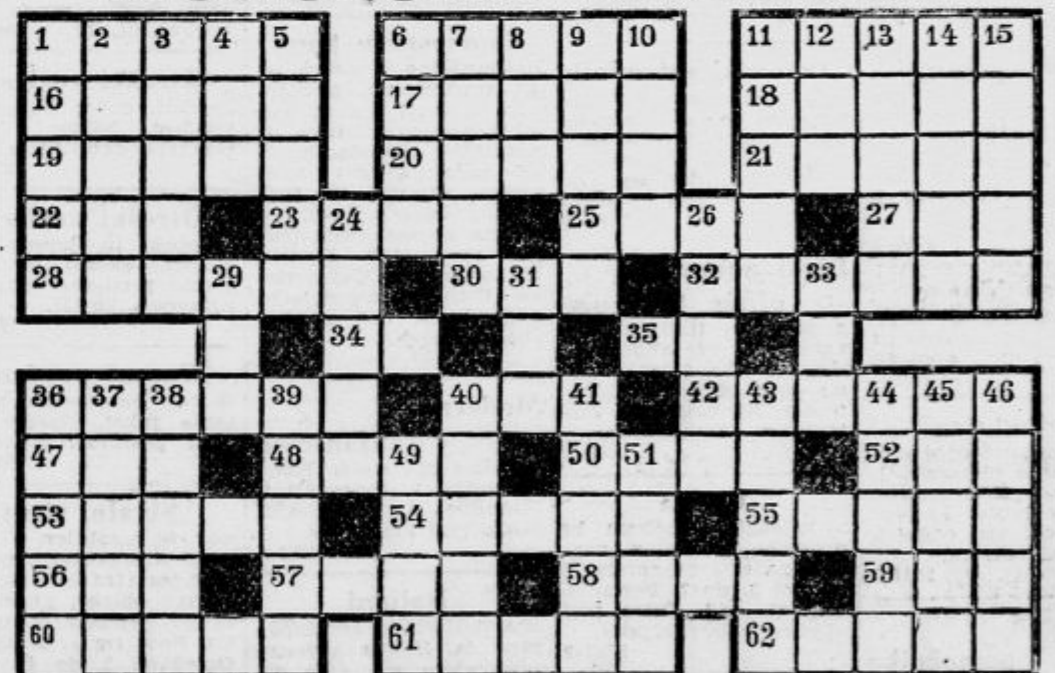
Gledališče v uri

Urar Anton Vatser iz Szentgyörgyja na Madžarskem je sestavil urednino, ki jo je opremil z majhnim gledališčnim odrom, na katerem se v 12 urah pojavljajo v 12 slikah prizori iz Madachovega gledališkega dela »Človeška tragedija«. Vsako uro se odpre na kazalniku majhna tina, v kateri zagledaš ob dvignjenem zastoru na neznatnem odru umetniško izrezljane iz poslikane figurine. Čim se zastor dvigne, se prične igra, ki traja dve minuti in pol. Tako se v 12 urah na tem odru pojavijo nič manj nego 700 raznih figurin. Anton Vatser izjara iz stare urarske rodbine iz Črnege te- a in je rabil 16 let, da je izdelal to svojo drobno umetnino.

Nietzsche — skladatelj

Na zadnjem sestanku budimpeštanske literarne akademije, ki nosi ime po največjem madžarskem pesniku Aleksandru Petőfiju, je nje glavni tajnik Gaspar sporočil, da je weimarski muzej podaril akademiji pet Petőfijevih lirskih pesmi, ki jih je prevedel in uglasbil filozof Nietzsche. Vest je zbudila veliko zanimanje in akademija bo v kratkem priredila koncert, na katerem bo eden najboljših budimpeštanskih opernih pevcev te pesmi predvajal.

Nedeljska križanka

Vodoravno: 1. planina nad Splitom, 6. milanska opera, 11. slavni italijanski pesnik (1265—1321), 16. turško mesto ob Sredozemlju, 17. oseba iz romana »Ana Karenina«, 18. ozvezdje, 19. zakonodajno telo pri starih Rimljanih, 20. gibanje morske vode, ki ga povzroča luna, 21. pokrajina ob Savi in Drini, 22. geometrijski pojem, 23. svetopisemsko mesto, 25. stara italijanska plemiška rodovina, 27. staro orožje, 28. strokovnjak v vedi, ki proučuje sestav telesa, 30. industrijska pokrajina v Nemčiji, 32. glavno mesto Turčije, 34. igralna karta, 35. medmet, 36. mesto v Grčiji, 40. švicarski narodni junak, 42. reka v Indiji, 47. mesto na Finskem, 48. Verdijeva opera, 50. reka v Armeniji, 52. češka pritrilnica, 53. Japonska, 54. lepo vedenje, 55. kem. element (brez zadnje črke), 56. telefonski klic, 57. žensko ime, 58. gorovje v Južni Ameriki, 59. oseba iz Gotovčeve opere, 60. indijska in egiptvska vodna rčja, 61. napjev, 62. zemlja, ozemlje, razmere v prsti (tjuka).

Navpično: 1. krinka, 2. dvorana, v kateri so stari Grki prirejali koncerte, 3. ledena plošča, 4. osebni zaimek, 5. srbsko moško ime, 6. velika žival, 7. viadarski naslov, 8. rimski pozdrav, 9. alkoholna pijača, 10. indijski denar, 11. Jurčičev roman, 12. predplačilo, 13. številka, 14. breme, 15. popolnoma podobna, 24. italijanska družina izdelovalcev gosli, 26. sibirski pragozd, 29.

števnik, 31. priprava za merjenje časa (v množ.), 33. tatarski poglavar, 36. prekop, 37. mnogo, 38. šum, 39. gora na Notranjskem, 40. uradna obleka sodnikov, 41. uniformiran služabnik, 43. človek, ki živi strogo vzdržno življenje, 44. vrsta drevja, 45. jezero na severu Finske, 46. grški zakonodajalec, 49. vrsta psa, 51. telesna poškodba.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno:

1. Grohar, 6. Kir, 8. safir, 12. durak, 14. para, 15. dk., 17. sedem, 18. Tana, 19. P. n. 20. Ala, 22. som, 23. Raša, 24. Beg, 25. rana, 27. racija, 29. mlo, 30. Drina, 32. Labo, 33. balon, 37. anoda, 34. ora, 35. ve, 36. Manu, 39. at, 41. topol, 44. Reka, 45. Plasaj, 48. noni, 49. Oto, 50. me, 51. Tammar, 53. rep, 55. Verd, 57. Memel, 59. za, 60. Beduin, 61. napis.

Navpično:

1. Godard, 2. od, 3. Hus, 4. Ares, 5. Rador, 7. Ir (=iridi), 8. Sana, 9. ara, 10. Fa, 11. Rangon, 13. Kemal, 14. Paša, 16. klarinet, 18. Tajo, 19. Peloponez, 21. Ani, 23. ribe, 24. Bil, 26. anoda, 28. Cavtat, 29. Manon, 31. ara, 33. bat, 37. aroma, 38. oko, 39. Al (=aluminij), 40. kamen, 42. por, 43. Lipah, 45. Peru, 46. sam, 47. Jama, 50. med, 52. rep, 55. ve, 56. di, 58. Li (=litij).

BOJ ZA MOMPRACEM

Fustolovski roman

Dim, ki ga je prinašal veter, je bil močno nasičen z alkoholom.

Da bi pospešili vožnjo, so Nizozemci metali v ogenj zaboj z brinjevim žganjem, čeprav je to strojni hudo ježilo; rajši bi bili prihranili brinjevec zase, ne pa da so z njim polivali premog. Ko se je topničarka približala na štiri sto metrov, je ustrelila v zrak in s tem pozvala bežečo ladjo, naj se ustavi, ako noče, da jo začno obstreljevati.

Mati je stopil k Yanezu, ki je s svojo večno cigareto med ustnicami mirno hodil po mostiču sem ter tja.

»Gospod Yanez, kaj naj storimo?« je vprašal.

»Postavi se k topu na prednji palubi in ga nabij z dobro granato.«

»A mostvo?«

»Vsi na palubo!«

Ta čas, ko so se Malajci in Dajaki potuhovali za ograjo, je Mati nameril top na zasledovalce.

Yanez si je prižgal novo cigareto ter zaklical:

»K topoma! Bitka se pričinja. Pred vsem zaslanjajte Pardonjev praho; ne maram, da bi ga potopili.«

Deseterica Makasarcov, ki jih imajo za najboljše topničarje na Sundskih otokih, je bila skočila k topoma.

Eden izmed mož je naravnal top na zadnji palubi in pomeril z njim na palubo topničarke.

Yanez, ki je znal s topom takisto dobro ravni kakor s puško, je cev še nekoliko popravil in rekel nato:

»Da vidimo, kaj Mátí zna.«

Tisti mah se je razlegel glasen pok.

Holandci so bili prehiteli Malajce in ustrelili na jahto.

Merili so vse previsoko. Kroglja je oprasnila samo rob enega izmed vrhnjih jader, drugače pa ni napravila škode.

»Zdaj si ti na vrsti, Mátí!« je rekel Yanez. »Zasoli jim jo!«

Granata je zletela čez praho, ki se je bil vrnil med jahto in topničarko, ter udarila na sovražnikovo palubo. Ljudje, ki so stali pri topovih, so se razbežali na vse strani.

»Brž, Mátí, še enkrat!« je velel Yanez. »Nikar ne dremli na svojih lavorikah.«

Tu je treba uničevati, ako nečemo biti sami uničeni. Če pride topničarka v Varauni, nas obsijejo kot morske razbojnice.

Priče, ki so nam na poti, morajo izginiti.«

»Toda brodolomci nas bodo vendar tudi zatožili.«

»To uredim s sultanom. Stori bo vse, kar hočem.«

Streljaj!

Mátí je naravnal top na prednji palubi, ki se je dal obračati na vse strani, ter izstrelil drugo granato.

Tudi praho se je pridružil boju in obsul topničarko s točo karteč.

Nizozemci so krepko odgovarjali. Kakih dvajset vajikov je podpiralo topove s streljanjem iz pušk ter palilo na praho, ki ga je bilo laže storiti nespodobnega za boj.

Yanez se je bil postavil k topu na zadnji palubi ter ga naravnal na Nizozemčovo vodno črto.

Slo je za življenje in smrt, kajti Malajci in Dajaki so se hrabro branili, čeprav jih je že nekaj mrtvih in ranjenih ležalo na palubi.

S svojimi puškami so kosili sovražnike, ki so bili maloštevilnejši od njih.

Konec se je bližal.

Nizozemci so se vkljub svojim velikim izgubam obupno upirali, vedoč, da se jim od mož, ki so bili razvili mompracemsko zastavo, ni nadejati milosti.

Njihovo streljanje je pojemalo. Eden izmed njihovih topov je bil zadet in nesposoben za nadaljnji boj, drugi pa od dolgega streljanja tako razgret, da ni več zanesljivo metal v cilj.

Yanez in Mátí sta jela streljati s podvojeno močjo.

Tedajci se je začel zamolkel pok.

»Kaj je bilo to?« je vprašal Mátí.

»Voda je vdrila v strojnico, in kotli so se razleteli.«

»A ljudje?«

»Napadli so nas. Naj torej vsi poginejo.«

Jahta in praho sta streljala še nekaj minut. Nato je bilo videti, kako je voda curkoma drla skozi luknje na topničarki.

Nehali so streljati.

Nizozemci pa so hoteli, preden se potope, postreliti še zadnje naboj.

Mahoma je pokanje pušk utihnilo.

Topničarka se je zasakala sama okrog sebe in se pogreznila.

V drugačnih okoliščinah Yanez gotovo ne bi bil brezsrčno dopustil, da utonejo hrabri ljudje, ki so si rajši izbrali smrt, kakor da bi sneli zastavo.

A ti so bili prenevarne priče.

»Rad bi jih bil rešil,« je rekel Yanez. »Toda zdaj gre za življenje nas vseh in za izvedbo načrta, ki ga je zasnoval Sandokan. Sicer pa nismo mi prvi napadli.«

Na njegovo znamenje se je praho, ki je bil skoraj čudežno ušel krogom topničarke, približal jahti in obstal zraven nje.

Yanez se je spustil v kajoto, kjer je angleški poslanik razsajal, kakor da bi bil poblastnel.

»Gusarji!« je kričal. »Razbojniki!«

Yanez je odprl vrata kabine, rekoč:

»Gospod poslanik, pripravite se.«

»Za kaj?« je vprašal Anglež.

»Dal vas bom spraviti v Gajski zaliv.«

»Tam nimam opravka.«

»To mi je vse eno.«

»In če se branimo?«

»Tedaj vas bodo prisilili, gospod poslanik.«

»Ste mar Američan?«

»Zakaj?«

»Zato, ker Američani nimajo vesti.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za veselo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglas se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Službo dobi

Inteligenta
samostojno konceptno moč v italijanskem jeziku, sprejme velepodjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Visja izobrazba«. 9551-1

Korespondenta
(korespondent) italijanskega in slovenskega jezika, perfektnega. — sprejme velepodjetje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Primerna predizobrazba«. 9552-1

Delavec
ki se razume na vrh, že zaposlen dobi v zameno za delo, sobo v vili. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posten 97«. 9597-1

Tekstilna tvernica
išče tiskalnega mojstra, absolutno tiskalno šole z dolgo prakso, dobro vzdrževane v vseh vrstah, bombaznega blaga (šifra in modno blago), kakor tudi v vseh vezavah, ki zna popolnoma vsa pripravljajna dela, katera obnem vodi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Navedbo plače tra z navedbo plače tra z »Tiskali mojster«. 9584-1

Iščem krojača
za moško konfekcijo, v delo se daje že prikrjono. Iv. Brumec — Tivari, Ljubljana, Miklošičeva 18, nasproti sodišča. 9564-1

Hišnika brez otrok
vestnega, pridnega, poštenega, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zveste«. 9628-1

30letno žensko
ev do 40 let, z znanjem nemščine, katera zna kuhati in ljubiti otroke, sprejemam. Predstaviti se: Klobčaver, Ogrinčeva ul. 21, I. nadst., Stodice. 9701-1

Deklico
15 do 16 let, revnih staršev, iščem za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v vseh poslovalnicah. 9732-1

Priden hlapec
pošten, cobi takoj službo. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Stalna služba«. 9631-1

Natakarica
z daljšo prakso dobi službo v boljši restavraciji. Z znanjem italijanske imajo prednost. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Priloga«. 9610-1

Brivskega pomočnika
prvovrstnega z znanjem italijanske sprejme salona »Strazar« Miklošičeva 40. 9571-1

Daktilografka
močna italijanska jezika, išče gostilna Figovec. 9722-1

Postnega obiska
zgovornega za obisk strank, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Prijeten nastop«. 9745-1

Čevljarja
za boljše delo ali fleks sprejemamo. Prodajalna Triumf čevlji, Miklošičeva 12. 9749-1

Postrežnico

pošteno, iščem za popoldnevne. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9757-1

Služkinjo

takoj sprejemam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 9760-1

Službe išče

Bivši državni namestencec
uradniške skupine, govori nemško, zmožen kavelje, išče službo za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znakom »Postena«. 9489-2

Dentistka

Rusinja, z dolgoletno prakso, z znanjem nemščine in italijanske išče namestjenec, operativno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skromen honorar«. 9553-2

Profesorica

z italijansko diplomu počuje italijansko, razštevno in drugo. Sprejme tudi službo v pisarni ali trgovini. — Pogoji zmeri. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana ali okolica«. 9550-2

Učiteljica

izgleda iz stajarske, z znanjem šivanja, išče za poselite pri kakšni šivilji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potrebna«. 9542-2

Mlad uradnik

z maturo in perfektnim znanjem nemške korespondence ter strojeplja in deloma italijanske in nemške perfektna korespondenta, išče kakršne koli zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstna maza«. 9547-2

Trgovski sodrnik

vešč manufakture galanterije in špecijalske stroje, z znanjem italijanskega jezika išče namestjenec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Naslov takoj 777«. 9593-2

Bivši pomorski oficir Slovenec

z znanjem italijanskega nemškega in vrbrohvatskega jezika išče kakršno koli zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ambiciozen«. 9588-2

Gospa

s triletnim sinčkom bi prevzela otroka v varstvo za skupne sprejeme od pol 3. do 7. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra vzgojiteljica«. 9567-2

Pozor!

Ako potrebujete mizarja, da vam predstavi pohištvo in vsa druga popravila, pišite na ogl. odd. Jutra pod »Mizar na doma«. 9707-2

Pek - družinski oče

z znanjem nemščine in slovenske, sprejme kakršno koli službo. Star 44 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Naslov mizer«. 9658-2

Službo išče

zanesljiv in pošten trgovski zastavljavec, bodisi kot pomočnik, skladiščnik ali inkasat. — Zmuden tudi pisarniškega dela in strojeplja. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znakom »Agilenc«. 9478-2

Dipl. otroška negovalka

išče kakršnokoli zaposlitve. Ponudbe pod »Vestna in hvaležna« na ogl. odd. Jutra. 9718-2

Frizerka

cobra moč, išče službo za takoj ali po dogovoru. Delavski dom II. 13. 9743-2

Frizer za dame

prvovrsten išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Frizer«. 9605-2

Šofer

išče službo. Govori slovensko in italijansko. Gre tuaj za slugo ali sileno. Naslov v vseh posl. Jutra. 9720-2

Milostive, gg. zdravniki!

Gospodinja z gimnazijo in 3 letno šolo za zadržanje sestre v Beogradu, dovršeno z očiščnim uspehom, nujno išče za pozitivno kot vzgojiteljica, negovalka otrok, asistentka pri zdravniku ali podobno. Ima dobro prakso v bolnici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Begunka«. 9714-2

Vajenci (ke)

moderen, dobro ohranjen, prodam. Willenpart, Vodnikova c. 17. 9664-6

Učenko sprejme

takoj modni atelje »Lilija«. Marjtin trg 3. 9616-44

Vajenca

za mizarstvo obrt, sprejme takoj mizarstvo Sava Miklošičeva cesta. 9711-44

Pouk

Profesorica
matematike pripravlja dijake za maturo in izpite. Naslov pustite v ogl. odd. Jutra pod šifro »Siguren uspeh 777«. 9525-4

Ljubljana — Gorenjsko

Kakršne koli poše prevažam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zaupno«. 9654-4

Enomesčen pouk

italijansko, nemščino ali francosko. Primerjava jezikov. V skupinah ali posamezno. Hitra in praktična metoda, zlasti za začetnike (ce) vseh slojev, dijakov in tudi osnovnošolskih otrok. — Možna pomoč vseh drugih predmetov. Pridem lahko na dom. Cena nizka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znakom »Strokovnjak«. 9710-4

Moderno italijansko

uspešno poučujem. Konverzacija v toskanski. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ekspres«. 9682-4

Italijani

che desiderate ad imparare la lingua slovena praticabile, mandate di distinte offerte all'agenzia. Jutra sotto sigla »Présto sloveno«. 9681-4

Italijansko konverzacijsko

boljšim krogom nudim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cultura - so-cio-veleza«. 9754-4

Poučujem

italijansko francosko, slovensko po zelo hitri in uspešni metodi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9758-4

Prodajam

otroško posteljico, otomano, preproge in porcelan, Naslov v ogl. odd. Jutra. 9716-6

Kolo za dečka

dobro ohranjeno, napredaj. Povšetova 44-I. 9731-6

Moški površnik

čevlje, galos, klobuke, kožne gašče in oblačila prodam. Gledališka ul. 12, prtlj. levo 9709-4

Nove gozjerice

št. 41, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9559-6

Dve dolgi mizi

pisalno mizo in stole takoj prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 9609-6

Dva Seifert

biljarda s krogli in palicami, kavaršniške zofe, motor 150 volt, en kavožgalnik Rundbenec prodam. Poizve se v Kavarzni Stritar, Vidovdanska 2. 9598-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen po nizki ceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 9600-6

Otroški voziček

moderen, dobro ohranjen, prodam. Willenpart, Vodnikova c. 17. 9664-6

Otroški voziček

globok, lep, eleganten, dobro ohranjen, se po cenil prodaj. Beogradska 22-II. 9637-6

Pisalno mizo

z rolojem in mizico za pisalni stroj prodam. — Novi trg I-I. levo. 9581-6

Otroški voziček

športni, prodam. Miklošičeva c. 15 (hišnik). 9747-6

Jekleno blagajno

veliko, novo, prodam. — Izredna prilika. Beet-hovnova 6, dvorišče, hišnica. 9756-6

Zimnat modroc

trodelni prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 9759-6

Voz na peresih

kmetički zapravilovec in poltovorni voz s kasolom ugodno prodaj. Hučvegova ul. 10. 9630-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9706-6

Otroški voziček

globok in košara na kolesih, skoraj nov, ugodno prodam. Ključevca 20-III. 9626-6

Poceni prodam

skoraj popolnoma nov svetel raket. Naslov v vseh posloval. Jutra. 9589-6

Šivalni stroj

nov, še nerabljeno »Gritz-ner«, dve postelji, nočna omara (trd les) akvarij ženske obleke, plašice in drugo, prodam. Ključevca 20, Novi trg 1, I. desno. Ogled od 2. do 4. 9692-6

Angleški kamgarn

moder, za moško obleko prodam 3.20 m. Na ogled in cena v ogl. odd. Jutra v Selenburgovi ulici. 9149-6

Prodajam pisalni stroj

poljevilje, moško sivo obleko in parcelo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9673-6

Otroški voziček

globok, lep, eleganten, dobro ohranjen, se po cenil prodaj. Beogradska 22-II. 9637-6

Pisalno mizo

z rolojem in mizico za pisalni stroj prodam. — Novi trg I-I. levo. 9581-6

Otroški voziček

športni, prodam. Miklošičeva c. 15 (hišnik). 9747-6

Jekleno blagajno

veliko, novo, prodam. — Izredna prilika. Beet-hovnova 6, dvorišče, hišnica. 9756-6

Zimnat modroc

trodelni prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 9759-6

Voz na peresih

kmetički zapravilovec in poltovorni voz s kasolom ugodno prodaj. Hučvegova ul. 10. 9630-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9706-6

Otroški voziček

globok in košara na kolesih, skoraj nov, ugodno prodam. Ključevca 20, Novi trg 1, I. desno. Ogled od 2. do 4. 9692-6

Poceni prodam

skoraj popolnoma nov svetel raket. Naslov v vseh posloval. Jutra. 9589-6

Šivalni stroj

nov, še nerabljeno »Gritz-ner«, dve postelji, nočna omara (trd les) akvarij ženske obleke, plašice in drugo, prodam. Ključevca 20, Novi trg 1, I. desno. Ogled od 2. do 4. 9692-6

Zenitve

24 letni fant strokovno naobrazben — želi spoznati gospodino z lepimi preteklostmi ter trgovsko naobrazbeno. — Dopis s sliko na oglaš. odd. Jutra pod znako »Lepo žrtvjenje«.

Obri

Ponovno smo znižali cene za popravila modrocv. zof in odelj. — Dolničar, Zaloška 88 pri Ljudskem domu. 8647-30

Sobo odda

Krasno sobo opremljeno, s kopalnico oddam gospodini takoj. Vprašati: Pušenjak, Medvedova 14, III. nadst. 9548-23

Opremljeno sobo

lepo, z eno ali dvema posteljama takoj oddam. Vprašati: Poljanec 17 I. nadst. levo. 9621-23

Malo sobico

s posebnim vzhodom in dvema posteljama v sredi mesta takoj oddam. Poizvedba v Medarini, v Židovski ulici 6. 9622-23

Opremljeno sobo

oddam in sprejemam sosedovalec k solidnemu gospodu, po dogovoru tu di z vso oskrbo in s soprobaro kopalnice. Peričeva 8-I., levo. 9591-23

Veliko prazno sobo

s posebnim vzhodom oddam na Starem trgu št. 2, III., desno. 9668-23

Opremljeno sobo

zračno, s posebnim vzhodom takoj oddam. Jeličeva cesta 1, visoko pritličje. 9667-23

Sobo oddam

dvema gospodoma. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9594-23

Tri do štiri

pisarniške sobe s ali brez inventarja s soprobaro kopalnice, kuhinje in razsvetljave v centru mesta oddam takoj ugodno in najem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno« 9570-23

Čisto sobo

s posebnim vzhodom in soprobaro kopalnice, prazno ali opremljeno, oddam 1 osebi. Kolodvorska 28-II., desno. 9694-22

Veliko prazno sobo

sončno, s balkonom na ulico, uporabo kopalnice oddam takoj v centru. Grofca Paulta, Kersnikova ulica 7-II., levo. 9691-22

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom, s soprobaro kopalnice, prazno ali opremljeno, oddam 1 osebi. Poslovalnicah Jutra. 9688-22

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom oddam. Poljanec, Zaloška 20, pritličje, desno. 9678-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam. Kocenova 6. 9671-23

Opremljeno sobo

brez perila v podprtičju, vili oddam takoj solidnemu gospodu. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9695-22

Sobo

strogo separiran vzhodom, lepo opremljeno, oddam takoj za 300 din mesečno. Drenikova 51, poleg Sokolskega doma, Sp. Šiška. 9495-23

Opremljeno sobo

lepo, sončno, mirno, s posebnim vzhodom, oddam. Kocenova 6. 9671-23

Soba

v bližini sodišča, primerna za pisarno, s soprobaro kopalnice, se odda za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

Lepo prazno sobo

s posebnim vzhodom oddam. Ljanska cesta 94. 9639-23

Soba

v bližini sodišča, primerna za pisarno, s soprobaro kopalnice, se odda za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

Opremljeno sobo

lepo, sončno, mirno, s posebnim vzhodom, oddam. Kocenova 6. 9671-23

Soba

v bližini sodišča, primerna za pisarno, s soprobaro kopalnice, se odda za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

Opremljeno sobo

lepo, sončno, mirno, s posebnim vzhodom, oddam. Kocenova 6. 9671-23

Soba

v bližini sodišča, primerna za pisarno, s soprobaro kopalnice, se odda za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

Opremljeno sobo

lepo, sončno, mirno, s posebnim vzhodom, oddam. Kocenova 6. 9671-23

Soba

v bližini sodišča, primerna za pisarno, s soprobaro kopalnice, se odda za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

Opremljeno sobo

lepo, sončno, mirno, s posebnim vzhodom, oddam. Kocenova 6. 9671-23

Manjšo sobo

v sredi mesta oddam. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9746-23

Sobe iste

Dve opremljeni sobi isčeta gospodini in gospod. z vso oskrbo za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno« 9580-23a

Starejša zakonca

(vsi uradniki) isčejo za daljšo dobo lepo opremljeno sobo, event. tudi z 1 posteljo in divanom pri mirni rodbini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo mirna« 9593-23a

Prazno sobo

sončno, zračno, na periferiji v novi hiši, isče vsa dva odoset, mlac zakonski par brez otrok. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9675-23a

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in soprobaro kopalnice, ev. telefon v centru isče bojši gospod za stalno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačnik« na ogl. odd. Jutra. 9575-23a

Samostojna

uradnica isče v centru prazno sobo, s soprobaro kuhinje in soprobaro stanovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidna skromna fima« 9761-23a

Sobico

v mestu ali okolici, ev. z dječjo hranilnico, isče Grem tudi kot soprobaro. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj ali pozneje« 9762-23a

Soliden gospod

isče sobo za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solide« 9743-23a

Stanovanje

dvosobno, stanovanje s kabineto in vsem komplektom oddam v sredi mesta. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9546-21

Stanovanje

v Mostah z eno ali dvema sobama zelo ugodno oddam za 1. junij. Poljanec, Miklošičeva cesta 22. 9556-21

Lepo dvosobno

stanovanje srednjevisoko, pritličje, kopalnica, pritlikine, seprano, krasna, vrt, solnčna lega, travnja, bližina centra, oddam stalni, mirni, redatelj stranki 2-3 odraslih oseb za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Red točnost 800« 9661-21

Dvosob. stanovanje

lepo, v mestu zamenjam s trosobnim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zamenjava« 9601-21

Dvosob. stanovanje

s kabineto in kopalnico, oddam. Strossmayerjeva ul. 8, Vprašati hišnika. 9666-21

Dvosob. stanovanje

takoj poceni oddam. — Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9486-21

Dve sobi in kuhinjo

za 1. 6. oddam. Precovičeva 16 Moste. 9608-21

Enosob. stanovanje

maljčno oddam 2 preprostima osebama. Rož. dolina c. VII-2a. 9573-21

4-sobno stanovanje

moderno, ceneno, s kopalnico, se takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

2-sobno stanovanje

komfortno, kopalnica, se odda za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center« 9725-21

3-sobno stanovanje

s kopalnico in pritlikami se odda s 1. avgustom v Mariborski ul. Nasl. v vseh posl. Jutra. 9735-21

Štirisob. stanovanje

z 2 sobama vhod s stopnišča, priključno za pisarno oddam. Jutra pod »Fotografija« se odda za 1. junij. Informacije: Prečna ul. 4. 9703-21

Komfortno

stanovanje s kopalnico in pritlikami, isčem na periferiji. Mirna, solnčna stranka. Ponudbe z naslovo plače na ogl. odd. Jutra pod »Periferija« 9651-21a

Stanovanja

dvosobno, komfortno, — primerno za ordinacijo, isčem v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdravniki« 9501-21a

Dve do trisobno

stanovanje s kopalnico in pritlikami, isčem na periferiji. Mirna, solnčna stranka. Ponudbe z naslovo plače na ogl. odd. Jutra pod »Periferija« 9651-21a

Soba

čisto, zračno, solnčno, oddam na Gospodarski cesti 13-I., vrata št. 100. 9721-23

Lepo sončno sobo

z dvema posteljama in soprobaro kopalnice, oddam. Nasl. v vseh posl. Jutra. 9702-23

Enosob. stanovanje

prazno ali opremljeno isčem kjer koli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Polje travnja ali avtobusa« 9624-21a

Enosob. stanovanje

s kopalnico, isčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2 osebi« 9670-21a

Enosob. stanovanje

ne predalec, isčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja vsestve« 9700-21a

Sobo

prazno ali opremljeno, s posebnim vzhodom, isče gospodina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2 osebi« 9717-21a

Enosob. stanovanje

s kabineto isče družina z 2 odraslimi oseb za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ne predalec 20« 9578-21a

Enosob. stanovanje

z vsemi pritlikami, isčem za 1. junij v centru ali izven. Ponudbe pod šifro »123« 8730-21a

Štirisobno

stanovanje s pritlikami, po možnosti v centru ali v bližini iztežih vilah, isče zelo mirna stranka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Štirisobno« 9665-21a

Posest

poslasta posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESENOVI ULICI 54. Nasproti glavni pošti. Telefon 44-20

Hiše, parcele

pri prodaji ali nakupu, posreduje najhitreje in najvestneje. — Poljanec, Brezplačna in brezobvezna. Zalec Andrej, realitetna pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 10, telefon začasno 35-64. 9409-20

Moderna vila

4 sobe itd. v Mariboru, naprodaj za 350.000 din ali se zamenja za vilo v Ljubljani. Oglaš na pisarno Rad. Marburg, Herrengasse 28. 9483-20

Hrvači

enonadstropno hišo s šest stanovanji, parketi, elektrika, kanalizacija, 5 minut od glav. kolodvora v Zagrebu, vrednost cca 400.000, mesečno nosi 2.500 brutto, bi zamenjal za enako vrednost v Ljubljani ali pa v okolici. V poštev pride hiša ali posestvo. Ponudbe na Anton Marolt, Zagreb, Jankovačka ul. 34. 9435-20

Vogalna parcela

cca 650 kv. m. za zidavo enonadstropno hišo s soprobaro kopalnice, seprano, krasna, vrt, solnčna lega v Ljubljani, takoj naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno« 9537-20

Nova hiša

3-nadst., najlepša lega, tik strogica centra v Ljubljani, naprodaj. — Resni interesi naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ugodno - lepo« 9538-20

Hišo

kupim v Ljubljani ali bližini okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez posrednika 300« 9533-20

Hišo

od 100 do 300.000 din kupim. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Gotovi na 99« 9599-20

Dvostanovanjsko

hišo pod Rožnikom, prodam. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9708-20

Družabnika

isčem za zidavo 5-nadstropne palače v centru Ljubljane. Potreben kapital 700.000, sigurni čisti donos 9%. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Palača - Ljubljana« 9685-20

V Rožni dolini

prodam skupino štirih lepih parcel, med njimi vogalno. Vprašanja na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dolina« 9679-20

Realitetna pisarna

»Posredovalec« Aleksandrova 5 se priporoča zainteresiranim za nakup in prodajo nepremičnin. 9683-20

Lepo vilo

s krasnim vrtom, garažo, parcelo in zemljišča — ugodno prodaja »Globus«, poslovalnica nepremičnin, Ljubljana, Emonska 25. 9672-20

Kupim hišo ali vilo

večstanovanjsko na Mirju, v Rožni dolini, z vso opremo. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Fotografija« se odda za 1. junij. Informacije: Prečna ul. 4. 9703-21

Kupim hišo

v kodovskem okraju, event. ob Trški cesti ali v Spodnji Šiški. Hudič Vegova ul. 10. 9633-20

Graščinsko in gozdno

ne velesposstvo v Sloveniji kupim. Po tude pod »Gozdovina« takoj na ogl. odd. Jutra. 9582-20

Več parcel skupaj

ali posamezno prodam v Ljubljani. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9623-20

»POSEST«

realitetna pisarna LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4-I. Telefon 21-82

nudi v nakup:

Večstanovanjsko, vili slično hišo z vrtom 1500 kv. m. v okolici Sv. Petra, za din. 500.000. 3 stanovanjsko hišo z vrtom, Bežigrad, 560.000 din.

Štiristanovanjsko hišo z 3500 kv. m. vrta, Šiška, din. 700.000.

Parcelo pri bežigradski gimnaziji za dvonadstropno, din. 130.000.

Parcela 2180 kv. m. z vrtom 2180 kv. m. v Trnovem din. 160.000.

Letoviško hišo z zemljiščem in vso opremo v okolici Ljubljane din. 130.000.

Krasno vilo, tik centra, 4 komforna stanovanja, 3200 kv. m. vrta, din. 1.100.000.

Parcelo za trinadstropno v mestu din. 145.000.

Parcela 1050 kv. m. z neuporabno hišo na Viču, din. 55.000.

Parcela 640 kv. m. s svetlobo, 640 kv. m. za trinadstropno din. 160.000.

Poleg navedenih nepremičnin so na razpolago tudi druge, katerih naslove dobite brezplačno in brezobvezno. 9740-20

Manjšo vilo

novi, z velikim vrtom, v lepem kraju Gorenjske, zamenjam za hišo v Ljubljani ali oddam za več let v najem. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Zamenjava 36« 9753-20

Parcelo v Zalogu

1300 kv. m. na zelo lepem mestu prodam. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9768-20

Hiše, parcele

gospod. posestva prodaja realitetna pisarna Fr. Pristavec, Ljubljana, Gosposvetska 3, telef. 23-81 9764-20

Parcelo v Vižmarjih

1200 kv. m. še zoran, oddam v najem. Nasl. v vseh poslovalnicah Jutra. 9767-20

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

ČERNE — juvelir,

Ljubljana, Wolfova ulica 6-34

Razno

2951

DRVA

PREMOG

IV. SCHUMI

DO KENJKA

STAMPILJE

ETIKETE

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

KUPITI

Kulturni pregled

Koncert Trost — Slais

Petkov komorni koncert, ki ga je pripravila Glasbena matica v veliki filharmonični dvorani, ni bil privabil toliko občinstva, kakor bi bil vreden po svojem sporedu in po umetniški ravni izvedbe. Vzhodu temu je bila zastopana

CREDITO ITALIANO

Zavod obče nar. značaja -- Banca di interesse nazionale

Sedež družbe:
Genova

Centralna direkcija:
Milano

Glavnica in rezerva:
Lit 623.394,040

Sedež v Trieste:
Piazza C. Ciano

Vsi bančni, tečajni in borzni posli.

Specijalna služba za trgovske zveze z inozemstvom.

Podružnice po vsej Italiji

Združeni in afiliirani zavodi:

Banca Dalmata di Sconto: Split, Zader, Šibenik.

Banca Italo Francese di Credito: Paris, Nica, Tunis.

Banco Italo Egiziano: Aleksandrija, Kairo, Port Said itd.

Banca Italiana per la Cina: Sangaaj.

Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires itd.

Sede della Società:
Genova

Direzione centrale:
Milano

Capitale e riserva:
Lit 623.394,040

Sede a Trieste:
Piazza C. Ciano

Tutte le operazioni di banca cambio e borsa.

Servizio speciale per le relazioni commerciali coll'estero.

Succursali in tutta l'Italia

Istituti associati ed affiliati:

Banca Dalmata di Sconto: Zara, Spalato, Sebenico.

Banca Italo Francese di Credito: Parigi, Nizza, Tunis.

Banco Italo Egiziano: Alessandria, Kairo, Port Said ecc.

Banca Italiana per la Cina: Scianganal.

Banca Italo Belga: Antwerp, San Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires ecc.

Obvestilo.

Naše cenj, odjemalce obveščamo, da obratujemo normalno v polnem obsegu. Vršimo galvanizacijska dela in dobavljamo naše izdelke zlasti armature po naših starih cenah, katere so veljale pred 15. marcem 1941. V kolikor v bodoče radi izrednih razmer ne bi bilo mogoče preskrbeti zadostne množine sirovin, prosimo svoje odjemalce, zlasti obrtnike, instalaterje in industrije, da hranijo odpadke metala in star material, iz katerega jim vedno lahko izdelamo tudi v bodoče potrebne armature in izdelke.

Kupujemo stare metale kakor baker, bron, medenino in aluminij.

UNITAS dr. z o. z.
Ljubljana, Celovška c. 90/a

ZAHVALA

Za ustne in pismene izraze sočustvovanja ob nenadni izgubi dragega moža, očka in brata

Drago Čibeja

geometra pri komisiji za agrarne operacije

izrekamo vsem svojo najpristranejšo zahvalo. Hvala njegovim stanovskim kolegom, kakor tudi lovskim tovarišem in vsem, ki so na kakršen koli način počastili spomin nepozabnega pokojnika. Maša zadušnica se bo brala v sredo 21. in petek 30. t. m. ob 6. uri zjutraj.

Dolnji Logatec, 15. maja 1941.

ŽALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Globoko ginjeni spričo mnogostevilnih izrazov odkritega sožalja ob smrti našega nad vse ljubljenega, nepozabnega in srčnodobrega očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

JOSIPA KLEMENČIČA

TOVARNARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki z nami sočustvujejo in ki so dali tako lepe dokaze ljubezni in spoštovanja za plemenitega pokojnika. Posebno zahvalo smo dolžni kirurgu gospodu dr. Peršiču, vsem gg. zdravnikom sanatorija »Emona« v Ljubljani, kakor strežnemu osebju zavoda, za požrtvovalnost in trud.

Prisrčno zahvalo pa smo dolžni častiti duhovščini, celokupnemu osebju trdnice »Keramika«, darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, gasilcem, novomeški godbi in pevcem za žalostinke. Nadalje: predstavnikom novomeške in šmihel-stopiške občine, obeh sodišč, drž. tožilstva, uradov in šol ter številnim prijateljem in znancem ter ostalim, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili k večnemu počitku na pokopališče v Šmihelu.

Topla zahvala naj bo izrečena na tem mestu vsem za podana ustnena, kakor pismena sožalja. Vsem in vsakomur iskrena zahvala.

Novo mesto, dne 15. maja 1941.

Žalujejo rodbine:

KLEMENČIČ, dr. KOZUH, inž. LIČANIN

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

NAŠA ŽIMA JE HIGIJSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C. NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

PRODAM TOVARNIŠKO NOV

drobilec za kamenje

(4-6 m³ na uro), odgovarjajoči BOBENJ za sortiranje in DROBILEC za pesek (granulator) 1-15 m³ na uro. Vprašanja na upravo lista pod: IZREDNA PRILIKA. 3843

KLISEJE
ENO IN VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 23

STARO OLJE
ZOPET **NOVO!**
s pomočjo regeneratorskega sistema Schlegela »Tehnovuma« Zagreb, Gorjanska 6.

Pri nas že več kot 300 aparatov v obratu!

ZRAKOPEOVNA POŠTA ZA JUŽNU AMERIKU

Vsak četrtek odhoda iz Rima v Rio de Janeiro s priključkom v Briziliji v vse južne in severne ameriške države, katere posle opravlja CONDOR in PAN AMERICAN AIRWAYS- Linee Aeree Transcontinentali Italiane S. A., Rim.

Boljše brije in dalje traja...

Alcosa
533 BEST QUALITY
Made of finest Swedish Steel

A/C S

Zahtevajte novsod britvico **ALCOSO**

PREMOG
DRVA — nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

KLISEJE
ENO IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP ST. 23

Inserati v „Jutru“ imajo velik uspeh!

Umri je naš skrbni in dobri soprog, oče, stari oče, in brat, gospod

Andrej Resnik

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek 19. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže na viškem pokopališču.

LJUBLJANA, dne 17. maja 1941.

Žalujejo:

MARIJA, soproga; **ANDREJ**, sin; **MARIJA**, vd. **STINE**, hčerka; **BRANIMIR** in **MARJETICA**, vnuka, in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Umri nam je naš predobri mož in papači, brat, stric in svak, gospod

ALOJZ KUNC

trgovec in posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne z žal, kapele sv. Jožefa k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. maja 1941.

Globoko žalujejo rodbine:

Kunc, Jemec, Knežević, Tomažič, Svilar, Bajec, Rigler

Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d. podružnica v Ljubljani

izstavlja cirkularne čeke na Banca d'Italia in Banco di Roma, kakor tudi osebne in blagovne akreditivne ter izvršuje navadna in brzojavna preodkazila po vsej kraljevini Italije.

Società Bancaria Generale Jugoslava S. A. Succursale di Lubiana

emette assegni circolari al Banca d'Italia e Banco di Roma, del pari lettere di credito personali e sulle merci ed eseguisce rimesse ordinarie e telegrafiche per tutto il Regno d'Italia.